

Dünyaya Başkaldırıyoruz

11.Sayı | Haziran '25 | 50₺

Dünyaya Başkaldırıyoruz

*Kitap Dizisi 11
Haziran 2025*

Dünyaya Başkaldırıyoruz

Kitap Dizisi

Sayı: 11

Haziran 2025

ISBN: 978-605-70149-3-1

Editör

Demet Demeter

Dergiye Ulaşabileceğiniz

Adresler

Şişli: Merkez Mah. Hasat Sok.

Sebil Apt. No:9 K:4

Taksim: Mephisto

Beşiktaş: Mephisto

Kadıköy: Aram Kitabevi / İkinci

Adam Yayınevi / Mephisto

İzmir: Yakın Kitabevi /

Kabuk Kitapevi (Alsancak)

Kapak Tasarım

Canser Dayanır

Sayfa Düzeni

Ceyda Gedik

Yeni Dönem Yayıncılık

Basın Dağıtım Eğitim Hizmetleri

Tanıtım Org.Tic.Ltd. Şti.

Mecidiköy Mah. Kervangeçmez

Sok. No:14/4 Şişli/İstanbul

Tel-Fax: 0 (212) 533 32 57

Baskı

Alesta Ajans Basım Medya ve

Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd.

Şti. Davutpaşa Cad. Güven

İş Merkezi No:83 D Blok D. 349

Topkapı -İST Tel:0212 5012120

Sertifika No: 45526

Sitemizi
incelediniz mi?

İçindekiler

Çıkmın	3
Bireyin Özgürlüğü ve Kadının Konumu	4
Aile Değil Kadınız	8
Kadınların İsyanı;	
Kapitalizmin Yıkılması İçin Bir Çağrı	11
Her Şeyin Değiştiği Bir Günü	
Sabahına Uyandık	16
Ceketimi Giyip Sokağa Çıktım Hemen	18
Kızılın Mirası	20
8 Mart Haberleri	23
Güçlenmek ve Haklarımızı Kazanmak İçin	26
1 Mayıs Üzerine Röportaj	28
İki Cephede Savaşan Kadınlar,	
Emekleri Sömürülen Kahramanlar	31
Mesem ve Kadın İşçiler	33
Olağan Şüpheli Olarak Haklarınız	42
"Güçlenerek Geliyoruz" II. Emekçi Kadınlar	
Kurultayı Sonuç Bildirgesi	44

İletişim

Sizin de söyleyecekleriniz var, biliyoruz. Bize üretimlerinizi ulaştırın, daha çok kadın sesimize ortak olsun.

gmail: dunyayabaskaldir@gmail.com

instagram: @dunyayabaskaldir

twitter: @DunyayaBskldr

facebook: Dünyaya Başkaldırıyoruz

web: dunyayabaskaldir.wixsite.com/kadin

çıkın

Merhaba Sevgili Okurlarımız,

Yine yeni bir sayımızla merhaba diyoruz sizlere... Yine süreç dolu dizgin ilerliyor.... Yine mücadeleyle özgürlüğe koşuyoruz... yine işçilerin, emekçilerin, gençlerin, kadınların özgürlük haykırılarıyla doluyor sokaklar... Sokakta eylem, sokakta umut, sokakta bu katliam ve sömürü düzenine, sistemine isyan çılgınlıklarının haykırışı var...

Sokağın sesini, bizim sesimizi, özgürlük haykırılarımızı bir nebze de olsa yansıtmaya çalıştık dergi sayfalarına... yazıya dökülüp anlatılanlar sadece küçük bir parçası sürecin... İşte bu süreçten “çıkın”ımıza yansıyanlar...

“Güçlenerek Geliyoruz” diyerek, 15-16 Şubatta 2. Emekçi Kadınlar Kurultayını gerçekleştirdik. Ve bu kurultayda pek çok konuyu tartışıp somut adımlara dönüştürdük. Kadınlar için çalışma ilkeleri oluşturduk. Sonuç bildirgesiyle birlikte bu çalışma ve örgütlenme ilkelerini de koyduk sayfalarımıza...

8 Mart'ta da bulunduğumuz her yerde kadın kitleleriyle birlikte

sokaklarda, eylem alanlarındaydık. Son yılların en güçlü, en kitlesel 8 Martları yaşandı, pek çok ilde...

Uzun zamandır sokak eylemlerinin sahibi kadınlardı: Yaşanan tacizlere, katliamlara, şiddete, istismara vb. karşı. Mart isyanlarıyla birlikte, işçiler, emekçiler, gençler, kadınlar; pek çok kesim özgürlüğünü sokaklarda, eylemlerde aradı. Kitleler akın akın Saraçhane'ye doluştu. Newroz alanlarını doldurdu. Kent meydanlarına akın etti... 1 Mayıs'ı kavga günü olarak geçirdi... Tüm bunlar da yer aldı Çıkın'ımızda.

En önemli sorunlardan biri de çocuk yaşta çalıştırılmak. Çocuk işçilik. Okul sıralarında olması gereken çocuklar, mesleki eğitim denilerek; Mesem ve Çesem'lerde küçük yaşta çalıştırılıyor. Vahşi kapitalizmin ve çürümenin bir yanı kadın cinayetleri, çocuk istismarı iken, bir yanı da “Mesem”ler ve “Çesem”ler oluyor. Sayfalarımızda bu konuya da yer verdik.

Birlikte üretiyor, birlikte büyüyor, birlikte güçleniyoruz.

Bireyin Özgürlüğü ve Kadının Konumu

Tarih boyunca bütün sınıflı toplumlar, bireyin gelişimini ve özgürlüğünü sınırlayıp güdükleştirdiler. Bireylerin özlemleri, geleceğe dair hayalleri, yaşamdan beklentileriyle sınıflı toplumun gerçekleri daima çatışma içinde oldu. Sınıflı toplumun bugün var olan yapısı nedeniyle, kapitalizm nedeniyle insanlar hayallerini, yaşamdan beklentilerini özlemlerini sürekli olarak geleceğe ertelemek zorunda kalıyorlar. Bu durum, belirli bir noktadan sonra insanlarda, bu özlemlerine, hayallerine asla ulaşamayacakları hissi yaratıyor. Toplumsal koşullar ve sınıflı toplum olan kapitalizmin gerçekleriyle bu özlemlerine, hayallerine erişemeyen insanların bir kesiminde umutsuzluk, boşvermişlik gelişirken, bir kısmındaysa bu özlemlerin ve hayallerin daha da güçlendiği görü-

lüyor, bu uğurda çabaları daha da yoğunlaşıyor. Bu kesimdeki insanlar da özlemlerine erişebilmek hayallerini gerçekleştirmek, kendi istedikleri biçimde yaşayabilecekleri bir toplum kurmak için mücadele eğilimi doğuyor, gelişip güçleniyor.

Bugün halihazırda var olan özel mülkiyet toplumu, kapitalizm ve burjuva toplum, bireylerin sadece hayallerini ve özlemlerini değil, davranışlarını, düşüncelerini, olaylar karşısındaki tutumlarını ve hareketlerini de kısıtlayıp sınırlayarak, bireyin yaşam alanlarını daraltıyor. Bu darlaştırıcı, kısıtlayıcı toplumsal koşullar ve konan sınırlar, özellikle kadınlar üzerinde daha yoğun ve ağır bir hal alıyor, onu adeta köleleştiriyor, kölece bir yaşama mahkum ediyor.

Bugünün modern burjuva top-

lumunda kadının kölece konumunun sürüp gitmesini sağlayan mevcut toplumsal yapıya dayalı önyargılar, gelenekler, alışkanlıklar ve ahlaki kısıtlamaların yanı sıra, sayısız bağ, yasa ve toplumsal baskı kurumu var. Bu toplumda bir kadın ne zaman kendi özlemlerine, isteklerine uygun olarak yaşama yönünde bir adım atsa, karşısına sayılamayacak kadar çok engel çıkar. Bu engellerinden birini aşsa, bir diğeri dikilir, özlemleri ve hayalleriyle kendisinin arasına. Burada en açık biçimiyle söylemek gerekirse, insanlar özlemlerine, hayallerine kavuşabilmek için, özel mülkiyet toplumunu yıkmalı, onu aşmalıdır. Kadının özgürleşmesi, bütün toplumun özgürleşmesidir. Bunun için bir toplumsal devrim yoluyla kapitalizmin aşılması, devrimci dönüşüm yaşanması bir zorunluluktur.

Sınıflı toplumların en sonuncusu ve en gelişkini olan bugünkü kapitalist toplum, kadını erkeğin tamamlayıcısı olarak görüp, onun hizmetine koşarken, aynı zamanda kadını erkeğe bağımlı yapan bütün koşulları da yeniden ve yeniden üretir. Kapitalizm altında geçen bütün tarih boyunca burjuva toplum bu koşulları tekrar tekrar üretirken, bir şey daha yaptı; kadını üretim sürecine çekti. Burjuvazinin amacı, ucuz kadın emeğine dayanarak daha çok artı değer üretmek,

daha çok kar etmektir. Ancak kadının üretim sürecine katılması, kapitalistlerin amacı ve niyeti ne olursa olsun, kadının özgürleşmesinin yolunu açtı. Kadının toplumsal üretime katılması, kadını erkeğe bağlayan en önemli bağlardan birini, ekonomik bağımlılığını zayıflattı. Kadının kendi yaşamını sürdürmesi için gereken maddi geliri kendi emeğiyle kendisinin sağlaması, kadının toplumsal konumunda da bir değişim yarattı. Ancak bu değişim, zayıf, güdük ve yetersiz kaldı. Kadının erkeğe bağımlılığının ortadan kalkması ve kadının

“Kadının toplumsal üretime katılması, kadını erkeğe bağlayan en önemli bağlardan birini, ekonomik bağımlılığını zayıflattı”

toplumsal konumunda gerçek ve köklü bir değişimin yaşanması için, hem kadın hem de erkek üzerindeki baskının, sömürünün kapitalizmin sınırlandırmalarının ve kısıtlılıklarının sonlandırılması gerekiyor.

Özel mülkiyet toplumlarında egemen sınıf; üretim araçlarını ve tüketim nesne-

lerini mal olarak, mülk olarak görür ve sahiplenir. Bu sahiplenme, mülk sahibi sınıfların kadına yaklaşımında da aynı biçimde geçerlidir, kadını da mülk olarak görüp sahiplenirler. Bu, aynı biçimde bugünün modern burjuva toplumunda da geçerlidir. Toplumda genel olarak “Egemen olan düşünceler egemen sınıfın düşünceleridir.” Genel olarak bütün sınıflı toplumlarda olduğu gibi kapitalist toplumda da bu böyledir, egemen olan düşünceler burjuva düşünce-

lerdir. Yani bu toplumda da erkekler, kadını koruyup kollayacak, seviyecek bir aşk nesnesi olarak görür ve kadından da buna boyun eğmesini, buna uygun davranmasını beklerler. Oysa kadının da bir insan olarak erkeklerle eşit koşullarda yaşamın tüm zenginliklerinden, uygarlığın nimetlerinden yararlanarak özgürce yaşamak istemesinden daha doğal bir şey yoktur. Ama kadının bugünkü kölece konumunun değişmesini istemeyen erkek egemen burjuva toplum, ne kadının erkekle eşitliğini ne de yaşamın zenginliklerinden yararlanarak çok yönlü gelişimini ve yaşamasını istemiyor; hele hele kadının özgürce yaşamasını değil kabul etmek, düşünmeye bile tahammül edemiyor.

Kadını mülkiyet altına alınacak bir nesne olarak gören özel mülkiyet toplumlarında “insandan insana en doğal ilişki” olan kadın-erkek ilişkisinde mülk sahibi sınıf aşkı öldürüyor. Bugünün modern burjuva toplumunda bu sınıf burjuvazidir; burjuvazi aşkı da öldürüyor. Çünkü burada aşk değil sahiplenme var. Çünkü burjuvazi kadını asla erkeğe eşit bir insan olarak kabul etmiyor. Çünkü kadın onlara göre canlı bir insan değil, sahiplenilecek bir nesnedir; erkek egemen burjuva toplumda kadın, erkeğin ihtiyacını karşılayan, ona hizmet eden, onu tamamlayan

“Egemen olan düşünceler egemen sınıfın düşünceleridir.”

“Artık kadınlar bütün dünyada devrimin etkin bir gücü olarak harekete geçmiş, öne çıkmaya başlamışlardır.”

kullanılacak bir nesnedir. Elbette bunun temel nedeni insanın insana, insanın topluma yabancılaşmasıdır. İnsanların nesnelere değil, nesnelerin insanlara egemen olduğu; nesnelerin insanları yönettiği toplumlarda bu kaçınılmaz olarak böyledir.

Bugün artık dünyanın hemen her yerinde olduğu gibi bu coğrafyada da kadınlar bu duruma başkaldırıyor, erkeğin ve erkek egemen burjuva toplumun belirlediği sınırları kabullenmiyor, çiğneyip geçiyorlar. Bu kadının ikincil konumuna, kölelik konumuna başkaldırısıdır, intikamıdır. Bu, yeni bir topluma geçişin habercisidir. Artık kadınlar bütün dünyada devrimin etkin bir gücü olarak harekete geçmiş, öne çıkmaya başlamıştır. Günümüzde modern burjuva toplumun baskı ve sınırlamalarına başkaldıran, kapitalizme ve burjuva topluma karşı mücadeleye katılan her birey gibi kadının da duyguları, yetenekleri açılıp geliyor, ufku genişliyor. Binlerce yıldan beri kadını ikincil konuma düşüren toplumsal koşullar, bugün daha da ağırlaşarak sürüyor. Gerçek yaşamda kadın erkek arasında süren

eşitsizlik, kadını erkeğe bağımlı hale getiriyor.

Daha önce de söylediğimiz gibi, kapitalizm kadını erkeğe bağımlı kılan koşulları tekrar tekrar üretiyor. Bu bağlar kadını erkeğe zincirliyor; bu zincir kadının kölelik zinciri oluyor; modern burjuva toplumun baskı ve kısıtlamaları kadını egemenlik altına alıyor, kölece bir yaşama zorluyor. Bu toplumsal koşullar altında bir erkek, isterse dünyanın en insancıl en iyi niyetli erkeği olsun, kadın erkek ilişkilerinde eşitsizlik varsa, kadın kendi iradesiyle gönüllü ve özgürce bir ilişki kurmuyor, kuramıyorsa (evlilik ya da birliğte yaşam) istediği zaman ayrılma, boşanma hakkına sahip değilse, bu koşullar kölelik koşullarıdır, er ya da geç kadını boğacak, mutsuzluğa sürükleyecektir. “İnsandan insana en doğal ilişki” olan bu ilişkide kadın da erkek de özgür iradeleriyle ve gönüllü olarak, birbirine eşit iki insan olarak hareket edemiyorsa; ekonominin ve toplumun baskısı altında kalıyorsa, bu ilişki kadını köleleştirecek, baskı altına alacak, mutsuzluğa sürükleyecektir. Eğer kadınla erkek arasındaki bu “en doğal ilişkiyi” özgür insanlar, özgür ve eşit bireyler arasındaki ilişki

ilkeleri yönetmiyorsa, burada erkek dünyanın en iyi niyetli, en iyi erkeği bile olsa, sonuçta kadının mutsuzluğunu artırmaktan başka hiçbir şey yapamaz, yapamayacaktır.

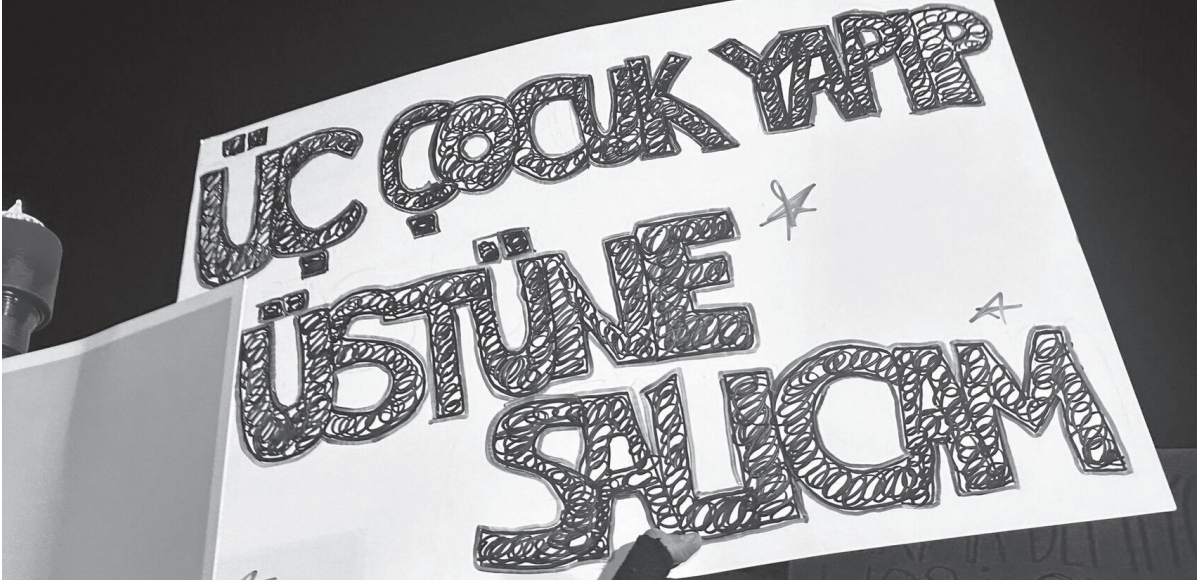
İnsanlar toplumsal çevreleriyle insandır ve kendilerini uymak zorunda hissettikleri alışkanlıkları, gelenekleri vardır. Bu alışkanlıklar ve gelenekler toplumsal alışkanlıklardır, içinde yaşadıkları toplumun

alışkanlıklarıdır. Toplum, insanları bu alışkanlıklar ve gelenekler yoluyla denetler. Bu gelenekler ve alışkanlıklar insanların özgürce hareket etmelerinin önündeki en büyük ve etkili engellerdir.

Kapitalizmin ve burjuva toplumun yıkılmasından sonra kurulacak olan geleceğin toplumunda insanları sınırlayan, denetleyen bu mekanizmaların, geleneklerin ve alışkanlıkların

yerini özgürlükler alacak; insanlar sınırlanmayacak, kendi özgür iradeleriyle karar verip özgürce yaşayacaklar. Alışkanlıkların yerini bilinçli davranışlar alacak, özgürlükler gelişip genişleyecektir. Gelişkin ve özgür bireylerden oluşan bu yeni toplumda insanlar ekonominin ve toplumun baskısından kurtulacak, kadın da erkek de en büyük mutluluğa, en büyük özgürlüğe kavuşacaktır.

Aile Değil Kadınız

Tilda Seyhun

“Kapitalist ülkelerin çoğunda yasalar, burjuva aile ve nikâhını korumak için her çeşit önlemi almaktadır. Fakat bunu yaparken ana amaç ahlâk ve diğer sosyal değerlerin değil; özel mülkiyetin korunmasıdır.”

(Clara Zetkin, Lenin’in Tüm Dünya Kadınlarına Vasiyeti, Sorun Yayınları, Mart 1980 S. 41)

Önce uzun yıllardır kadınların mücadele ederek elde ettiği tüm kazanımların ortadan kaldırılmak istenmesi, gündeme atılan kız okulları projesi, dönem dönem kürtaj hakkının tartışmaya açılması, İstanbul Sözleşmesi’nin feshedilmesi ve bugünlerde 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’a saldırılar... Ardi arkası kesilmeyen

kadınlara yönelik saldırılarla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan son olarak ağzındaki baklayı çıkardı ve 2025 yılını “Aile Yılı” ilan etti.

Açıklamada doğurganlıktaki düşüşün Türkiye açısından bir tehdit olduğunu söyledi, “LGBT meselesi, ailelerin başına gelmiş en büyük tehlikedir” dedi. Hemen ardından LGBT’leri yeniden toplumda kriminalize etmek için hazırlanmış bir yasa tasarısı gündeme getirildi. Tasarıda LGBT düşmanlığı açıkça ifade ediliyor; kanun teklif taslağına göre Ceza Kanunu’na “biyolojik cinsiyet” ibaresi eklenecek. Kadınlara, LGBT’lere, bütün ezilen kimliklerin varoluşuna savaş açmış bu politikalar toplumda nefret ortamını körükleyerek bizler için daha güvensiz yaşam alanları inşa ediyor. Bu kapsamda Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığı Koordinas-

yonu'nun "aile yapısının korunması, güçlendirilmesi ve gelecek nesillere sağlam bir miras olarak aktarılması için" çalışmalar yürüteceğini de ekledi.

Birçok yerde söylenen "en az üç çocuk" vurgusunun, genç evliliği teşvik için yapılan yardımların, boşanmayı zorlaştırarak nafaka hakkına göz dikilmesinin, kadınları kamusal yaşamın dışına itecek söylemlerin altında uzun bir süredir kadınları hapseden bir kurum olarak devletin en küçük birimi "kutsal aile"yi korumak yatıyor. Denilebilir ki, beis nedir bunda? Aileyi korumak, o ailede bulunan her bireyin sağlıklı bir yaşam sürmesini sağlamak devletin görevidir. Görevini yapacağını ilan etti bir kez daha devlet! Ama öyle olmadığını bugün çürümüş, yozlaşmış bu düzenin küçük bir temsili olan "ailelerin" çöküşüyle görüyoruz. Özgür seçimlere, eşit birlikteliklere dayanmayan bugünün aile kurumu, krizin derinleştiği ve şiddetin toplumun can damarlarına kadar işlediği bugünün toplumsal koşullarında tıpkı kapitalist sistem gibi son çırpınışlarını yaşıyor. Dağılmaya yüz tutmuş bu aile yapısını "kutsallaştırmak" bu nedenle devletin en acil görevlerinden biri haline geldi.

Devlet ile aile arasındaki sıkı

*"...bugünün
aile kurumu
...tıpkı kapitalist
sistem gibi son
çırpınışlarını
yapıyor"*

*"...bu iki kurum için
en belirleyici faktör
bir zor aygıtı olarak
devletin bekasını
sağlamanın
aileye yönelik
de politikalar
geliştirmekten
geçtiğini gösteriyor."*

sıkıya bağlı bağ, ailenin korunmasının devletin korunması olduğu, güçlü ailelerin de güçlü devlet anlamına geldiği bir karşılıklı etkileşimi içeriyor. Birbirini besleyen ve birbirinden güç alan bu iki kurum için en belirleyici faktör bir zor aygıtı olarak devletin bekasını sağlamanın aileye yönelik de politikalar geliştirmekten geçtiğini gösteriyor. Erdoğan açıklaması sırasında vurguladı: Nüfus hızının son yıllarda düşüyor olmasından duyulan kaygı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun raporuna göre nüfus artış hızının böyle devam etmesi durumunda Türkiye nüfusunun 2030 yılında 88 milyon, 2050 yılında 93 milyon olması öngörülüyor. 2050'lere kadar artması düşünülen nüfusun devam eden elli yıl içerisinde düşme eğilimi göstermesi bekleniyor; 2100'ler için öngörülen sayı 77 milyonun altında. Ekim 2024'te Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, doğurganlık hızının düşüş nedenleri ve artırılması konusunda neler yapılabileceğinin kapsamlı olarak araştırılması için 'Demografik

Nüfus Yüksek Kurulu' oluşturulacağını açıklamıştı. Bütün bunlar kadınların bedeni ve doğurganlıkları üzerinden yapılan planların savaştacak yeni askerler oluşturmak için nasıl işletildiğini gösteriyor.

Aile kurulmasına teşvik, gençler üzerinden planlanıyor. Genç evliliği arttırmak için 18-28 yaş aralığında ve belirtilen şartları sağladığı takdirde gençlere aile kurmaları için kolaylıklar sağlanacağı, 150 bin liralık faizsiz kredi

imkanı sunulacağını açıklandı. Ne kadar çok çocuk, o kadar fazla yardım! Peki ne oluyor da, tüm bunlara rağmen gençler için aile kurmak geçmiş yıllara göre daha az görülen bir planlamayken, evliliklerde boşanma oranları artıyor? Şüphesiz ki bunda en büyük etmen derinleşmiş kriz. Genç nüfus geleceksizlik ve işsizlik sarmalında her gün yaşam mücadelesi verir-

ken, yoksulluktan üniversite eğitimi yarıda bırakmak ve çalışmak zorunda kalan öğrencilerin sayısı her geçen gün artarken, genç kadınlar güvensiz ve niteliksiz kampüslere, yurtlara mahkum edilirken gençlerden mutlu yaşayacakları bir "kutsal aile" tahayyülü ilan ediliyor. Bugün devletin çürümüşlüğü'nün en küçük birimi olarak cisimleşen aile kurumunu kurtarmaya 150 bin liralık krediler yetmeyecektir.

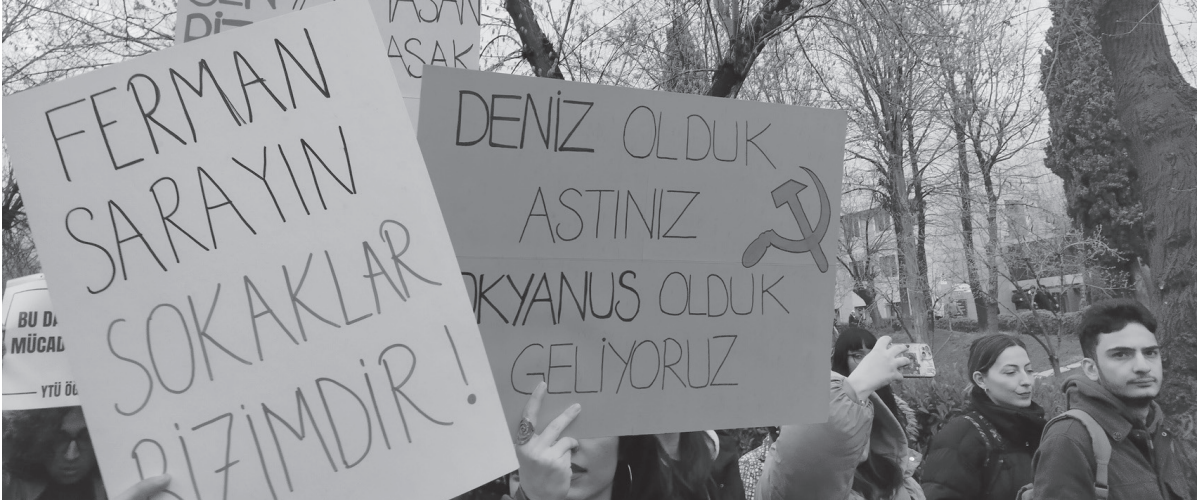
Her geçen gün artan kadın katliamlarının büyük bir çoğunluğu da, bugün güzellenen aileler içerisinde işlendi. Çocuk istismarı, en çok aile içerisinde görülüyor ve yine istismarın üzeri bu aileler tarafından örtülüyor. Kadınlar en çok ailelerinden erkekler tarafından ve boşanmak istedikleri gerekçesiyle hane içerisinde öldürülüyor. Kadınları ve çocukları baskı altına almış, kadın emeği sömürüsüne dayanan yemek, temiz-

lik, çocuk bakımı gibi yaşamın akışı için zaruri olan bütün işleri kadına ücretsiz ve görünmez bir biçimde yüklemiş bugünün ataerkil aile düzeni, geleneksel aile yapısı üzerinden kadınları "eş", "anne" gibi sıfatlara sıkıştırmak isterken, biz kadınlar yaşamın bütününü istiyoruz! Bin yıllardır süregelen erkek egemen düzeni yeniden üreten, koruyup geliş-

tiren devlet, erkek egemenliği aile içerisinde erkekler üzerinden sağlar-ken kadınların ikincil konumlarını pekiştiriyor.

Bedenimiz üzerindeki kararın bize ait olduğu, kaç çocuk yapacağımızdan kiminle nasıl yaşayacağımızla, aileyi kurmak kadar kurduğumuz ailelerden ayrılma kararımıza da saygı duyulacağı eşit ve özgür yaşayacağımız bir dünyayı mücadelemizle kuracağız.

*"...aileyi kurmak
kadar kurduğumuz
ailelerden ayrılma
kararımıza da
saygı duyulacağı
eşit ve özgür
yaşayacağımız
bir dünyayı
mücadelemizle
kuracağız."*

Kadınların İsyanı; Kapitalizmin Yıkılması İçin Bir Çağrı*

~~~~~  
D. Sofia Belay  
~~~~~

**Mücadele Birliği gazetesi 54. sayısından alınmıştır.*

Son günlerde yaşanan sokak eylemleri, uzun süredir toplumsal öfkenin ve değişim taleplerinin en güçlü yankı bulduğu alanlar oldu. Ancak bu eylemlerde dikkat çeken bir gerçek var: Kadınların katılım sayısının her geçen gün artması. Günlerdir sokaklarda yaşananlar, kadınların sadece destekleyici değil, aynı zamanda devrimci bir özne olarak ön saflarda yer aldığını bir kez daha kanıtladı. Peki, kadınlar neden sokaklarda? Kim bu sokaktaki kadınlar? Bu yükselen ses neyi ifade ediyor?

Kadınların bu eylemlerdeki yükselen varlığı, kapitalizmin çelişkilerine ve dinci-faşizmin baskıcı

politikalarına karşı bir isyanın ifadesidir. Bu isyan, kapitalist sistemin yıkılması için bir çağrı niteliği taşıyor. Sonda söyleyeceğimizi en başta söyleyelim: Kadınların özgürlüğü, ancak ve ancak kapitalizmin temellerinin sarsılmasıyla, yıkılmasıyla mümkün.

Kadınların sokaklara çıkışı, kapitalist sömürüye karşı gerçekleştirilen isyanların bir yansımasıdır. Kadınların sokak eylemlerine kitlesel katılımı, kapitalist üretim ilişkilerinin ve faşist ideolojinin kesişim noktasında şekilleniyor. Türkiye’de ve Kuzey Kürdistan’da ekonomik-siyasal kriz, kadınları derinden etkilerken, kadına yönelik her türlü şiddet

“Yıllardır her türlü baskıya ve sömürüye rağmen süren kadın mücadelelerinin birikimi, bugün sokaklarda yankılanıyor.”

bizzat dinci-faşist devlet eliyle derinleştiriliyor. Ekonomik-siyasal kriz, bir toplumun her kesimini sarsar. Ama bu sarsıntının şiddeti herkese eşit dağılmaz. Kadınlar, krizin en ağır yükünü sırtlananlar olur. İşsizlik, enflasyon, güvencesizlik gibi fırtınalar, kadınları zaten eşitsiz bir düzende yaşamaya zorlanmıştır. Kriz, bu eşitsizliği büyüttü ve kadınların omuzlarına dayanılmaz bir ağırlık bindirdi.

“Yaşasın Kadın Mücadelemiz!” sloganı, bu eylemlerin kadın bir bilinçle, devrim dinamiği temellerinde şekillendiğini gösteriyor. Ancak bu bilinç, kapitalizmin yıkılması gerektiğinin farkında. Kadınlar, belediyelere yönelik operasyonlara tepki olarak başlayan ve bir isyana dönüşen eylemlerde net bir tavır sergiledi. Genç bir kadın, bu eylemleri şu sözlerle özetledi: “Yıllardır her türlü baskıya ve sömürüye rağmen süren kadın mücadelelerinin birikimi, bugün sokaklarda yankılanıyor.” Bu birikim, kapitalist sistemin kadınlar üzerindeki sömürüsüne ve dinci-faşizme karşı bir başkaldırıdır. “Kaybedecek bir şeyimiz kalmayana

kadar oturup izlemeyeceğiz.” Bu sözler, kadınların reformist taleplerle yetinmeyip, kapitalist sistemin köküne yönelik bir mücadele kararlılığı içinde olduğunu ortaya koyuyor. Uzun zamandır, emekçi kitleler, birikmiş ve kördüğüm halini almış yaşamsal sorunlarının çözülmesi için harekete geçmenin “genel bahanesi”ni aramaktaydı. Yıllardır sokağa çıkmanın, özlemlerine ulaşmanın hazırlığını yapanlar için genel baha-nenin adının ne olacağının bir önemi yok. Kadınlar için esas önemli olan, yıllardır maruz kaldıkları koşulları ifade edebilecekleri bir zemin arayışdır, güçlü olacakları bir örgütlülük arayışdır, düşmanına karşı verdiği savaşta araçları olan bir öncü arayışdır. Tam da bu sebepten kadınlar sokakları dolduruyor.

Dinci-faşizm de bu gerçekliğin farkında. Kadınların eylemlere katılımının önünde engeller yaratmaya çalışıyor. Korku kalelerini sağlam temellerde inşa etmeye çalışıyor. En gerici yöntemlere başvurarak kadınlara saldırıyor. Gözaltına alınan bir kadın ifadesinde; “Gözaltı işlemi

“Kadınlar için esas önemli olan yıllardır maruz kaldıkları koşulları ifade edebilecekleri bir zemin arayışdır, güçlü olacakları bir örgütlülük arayışdır...”

“Kadınların özgürlüğü ancak kapitalist düzenin yıkılmasıyla mümkündür.”

yapılırken çok sert müdahaleye maruz kaldım. Saçımdan çekildi, yerde sürüklendim... Kelepçe takmaya götürülürken ‘seni dövmeyeceğim, tamam’ denilip ambulansın arkasına götürüldüm. Erkek polis ‘senin göğüslerin mi var’ diyerek göğüslerime dokundu... Daha sonrasında da kadın polisler tarafından şiddet uygulanmaya devam edildi.” diyerek yaşananları gözler önüne serdi. Kadınların sokak eylemlerindeki yoğun varlığı, burjuva faşist devletin eril karakterini daha görünür kılıyor. Polis şiddeti, yasaklamalar ve sistematik baskı, devletin kadınların devrimci potansiyelinden duyduğu korkuyu açıkça ortaya koyuyor. Sokağa çıkan bir başka kadın bu durumu şöyle açıklıyor: “Bazı kadınlar işten atılma korkusu ve geçim derdi nedeniyle eylemlere katılamıyor. Bazı kadınlar bakmakla yükümlü oldukları çocuklar ve yaşlılar nedeniyle eylemlere katılamıyor. Ama katılanlar, tüm ezilenler adına da mücadele ediyor.” Bu, kadınların yalnızca kendileri için değil, kapitalizmin ezdiği tüm kesimlerin özgürlüğü için mücadele ettiğini gösteriyor. Kadınların eylemlerdeki nitel ve nicel katkısı, kapitalizmin çelişkilerini açığa çıkardı. İşçi ve emekçi kadınlar, genç kadınlar, özellikle öğrenci kadınlar, hem spontane hem de örgütlü bir şekilde hareket ediyor. Kadınlar, gözaltı, tutuklamalar ve

çıplak arama, işkence gibi uygulamalara başvuranlara karşı: “Kadınlar en önde, çünkü korkmuyorlar. Yıllardır hedef haline getirildik, ama sinmedik.” diyorlar. Bu karşı koyuş, kadınların, kapitalist devletin baskıcı politikalarına karşı korkusuzca mücadele ettiğini ortaya koyuyor. Kadınlar, kapitalizmin hem ekonomik hem de ideolojik hegemonyasına meydan okuyor. Bu, bir öfke patlamasından çok daha fazlası. Yıllardır biriken bir mücadelenin, dayanışmanın ve devrimci bir bilincin ürünü.

Kadınların sokak eylemleri, kapitalist sistemin yıkılması için bir çağrı niteliği taşıyor. Tam da bu nokta da Kollantay’ın sözleri anlam kazanıyor: “Kadınların özgürlüğü ancak kapitalist düzenin yıkılmasıyla

mümkündür.” Gerçek şu ki; ekonomik-siyasal krizler, kapitalizmin doğasından gelir. Bu sistem, kar için emeği sömürür, kaynakları talan eder ve eşitsizlikleri derinleştirir. Kadınlar, bu sömürünün en kırılgan hedefleri olduğu sürece, her krizden en çok onlar acı çekecektir. Çözüm, pansumanla değil, bu düzeni kökten değiştirmekle mümkün. Çünkü bu sistem

ayakta kaldıkça, ne eşitlik ne de “arandılan adalet” tam anlamıyla hayat bulabilir. İmza kampanyaları, basın açıklamaları, seçim sandıkları gibi pasifist yöntemlerle devrimci dinamiği yumuşatmaya, dizginlemeye ve yok etmeye

yönelenlerin, kadınlara vereceği tek şey çözümsüzlük sarmalıdır. Kadınlar, kapitalist sistem ile “uzlaşma düzlemini” çoktan geçmiştir. Taraflardan birisi topyekün ortadan kalkıncaya kadar da “uzlaşmaz bir çelişkiyle” kavgaya devam edilecektir. Kapitalizm, kar için insanlığı ve doğayı sömürmekten vazgeçmeyeceğine göre, onu alaşağı etmek, yok-

sulluğun ve yoksunluğun zincirlerini kırmak demek. Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da kadınlar, bu tarihsel gerçeğin farkında olarak, kapitalist devletin tüm baskı mekanizmalarına karşı mücadele ediyor.

Kapitalizm niye yıkılmalıdır? Bu soruya farklı açılardan, farklı sebeplerden, farklı düzeylerden milyonlarca biçimle cevap verebiliriz. Lakin

soruyu da cevabı da karmaşıklığa laştırmaya gerek yok. Eylemler sırasında sokakta olan bir kadın koşarak sokak röportajı yapan başka bir kadına şunları söyledi: “Umutluyum, sokakta kadınları görünce umudum yeşerdi. Ben bura-

ya hiçbir parti için gelmedim. Şuan sokakta olanların %70’inden fazlası da böyle düşünerek sokaklarda. Herkes adalet arıyor. Herkes adaletsizliklerin son bulmasını istiyor. Kendi yaşadığım bir olaydan kısaca bahsedeyim. 7 yaşındayken cinsel saldırıya uğradım. Daha sonrasında İstanbul Tıp Fakültesi, Ergen ve Çocuk Ruh Sağlığı’nda tedavi görürken

anlattığımda olay adliyeye taşındı. Bu insan hala kamu görevlisi olarak çalışmaya devam ediyor. Bir başka arkadaşıma daha iki kere cinsel saldırıda bulundu. Hala bir devlet kurumunda çalışıyor. Beraat kararı aldı. Ben buraya geldim çünkü insanların içinde olduğumda bir umut ışığı olduğunu gördüm. Hareketle birlikte yeniden yeşerdi. Bir tek kendim için değil herkes için sokaktayım. Bütün kadınlar için...". Yıllarca kendisini ifade edecek, derdini anlatacak birilerinin arayışında olduğu sözlerinde saklı. İlk toplumsal hareketle birlikte sokağa çıkıyor, sokakta bulduğu ilk kadına koşup derdini anlatıyor. Milyonlarca kadından yalnızca birisi...

Faşist devlet ve bir bütün olarak kapitalizm tam da bu sebepten geriye hiçbir izi kalmamacasına yıkılmalı, yok edilmelidir. Çünkü kapitalizm, 7 yaşında bir çocuğun tecavüze uğrayabilmesi demektir. Çünkü kapitalizm, bir tecavüzcünün devlet görevlisi olabilmesi demektir. Çünkü kapitalizm, kadının yalnızlı-

"Çünkü kapitalizm, 7 yaşında bir çocuğun tecavüze uğrayabilmesi demektir. Çünkü kapitalizm, bir tecavüzcünün devlet görevlisi olabilmesi demektir."

"Kapitalizmi yıkmak, tarihsel bir görevdir; isyan, bu görevin silahıdır. Leninist kadınlar, sınıfın tüm kadınları için daha azını istememeli, kabul etmemeli, bu düzeni yıkana kadar durmamalıdır."

ğa ve çaresizliğe mahkum edilmesi demektir. Çünkü kapitalizm, kadınlar için dizayn edilmiş cehennemden başka bir şey değildir.

"Kadın Dayanışması" bu kadının elini sımsıkı kavramak, ona çözüm yolunu göstermek, o yolda birlikte yürümektir. Görev, bu noktada Leninist kadınlara düşmektedir. Kapitalizmi yıkmak, tarihsel bir görevdir; isyan, bu görevin silahıdır. Leninist kadınlar, sınıfının tüm kadınları için daha azını istememeli, kabul etmemeli, bu düzeni yıkana kadar durmamalıdır.

Leninist kadınlar, kapitalizmin yıkılmasının yalnızca bir seçenek değil, tarihsel bir zorunluluk olduğunu bilir. Onlar, devrimin ateşini yakanlardır; ne burjuvazinin tehditleri ne de reformist aldatmacalar onları yoldan çevirebilir. Kapitalizmin, bu eril cehennemin mezarını kazmak, Leninist kadınların elleriyle gerçekleştirecek; bu, işçi sınıfının, kadınların ve tüm ezilenlerin zaferi olacaktır.

Her Şeyin Değiştiği Bir Günün Sabahına Uyandık

Aysel Şat

19 Mart 2025, her şeyin değiştiği bir günün sabahına uyandık hep birlikte. Sadece bir takvim yaprağı değil, bir tarih değil; annelerin, babaların vicdanını sızlatan, gözünü ekranlara kilitleyen bir gün oldu 19 Mart 2025. O günden sonra , bu toprakların anneleri artık eskisi gibi uyanmıyor sabahlara. Çünkü her sabah, bir başka çocuğun tutuklandığı, bir başka annenin yüreğinin yandığı haberlerle başlıyoruz güne.

Sokaklarda yankılanan seslerin arasında bir annenin feryadı duyulmaz mı? Kadınların susturulmak istendiği, sokağa çıkan her genç kızın tacizle karşı karşıya kaldığı bir ülkede hangi annenin yüreği rahat edebilir ki? Kızlarımız dışarıya çıktığında elimiz yüreğimizde sağlam geri dönmesini beklerken neler

yaşadığımızı bir biz biliriz. Eskiden kızlar dışarıya çıktığında “üzerini sıkı giyindin mi?” diye sorarken şimdilerde “yanında kim var”, “ konum atmaya unutma” diyoruz. Bu normal mi?

Bir anne olarak en çok içimi yakan, çocuklarımızın küçücük yaşlarda kelepçelenmesi. Suçları nedir? Soru sormak mı? Onlar daha çocuk, ellerine kalem yakışır kelepçe değil. Her gün bir başka çocuğun, çocukların isimlerini görüyoruz sosyal medyada. Gözleri korku dolu ama bir o kadar gururlular. Çünkü onlar haklı olduklarının farkındalar. Peki biz anneler? Her gece çocuklarımızın sağlıklı bir şekilde eve dönmesini beklemekten başka ne yapabiliyoruz?

Peki ya gazeteciler. Onlar da

birer evlat, onların da anneleri var. Doğruyu yazdıkları için kapatılıyorlar o duvarların ardına. Hani biz evlatlarımızı büyütürken “dürüst ol, doğruyu söyle” diye öğretmedik mi? Şimdi doğruyu söyleyeni susturuyorlar, bu nasıl bir çelişki ?

Artık ekranları izlerken sadece bir yurttaş değil, önce bir anneyim. Her gözaltı haberi, içimizde bir sızı. Her adaletsizlik, bir yürek sızısı. Ama inanın biz anneler, kadınlar, susmayacağız, çocuklarımızın geleceği için, kızlarımızın güvenliği için, gerçeğin sesi olan gazeteciler için sesimizi yükseltiyoruz, yükselteceğiz. Çünkü bir annenin sesi susturulursa, sadece evlatlar değil, milletin vicdanı da sessizliğe gömülür. Ama biz anneler susmayacağız, çocuklarımızın özgürlüğü için, kızlarımızın güvenliği için, gerçeğin sesi olan gazeteciler için...

Buradayız, ayaktayız, konuşuyoruz. Çünkü anneler konuşursa, sadece umut değil adalet, vicdan ve insanlık da yeniden doğar.

*“...biz anneler,
kadınlar,
susmayacağız,
çocuklarımızın
geleceği için,
kızlarımızın
güvenliği için,
gerçeğin sesi
olan gazeteciler
için sesimizi
yükseltiyoruz,
yükselteceğiz.”*

“Kadınsız devrim olmaz, kadınsız hayat olmaz. Bunu da hayatın her yerinde gösterdikleri gibi eylem sürecinde de gösterdiler.”

ğım diye düşünmedim asla.

Gittiğim diğer günlerde de ön saflarda durmaya devam ettim. Dedğim gibi bir kere hakkını aramanın tadına vardım ve bu tattan vazgeçmeyi düşünmem imkansızdı artık.

Bu eylem sürecinde birçok insanla tanıştım, özellikle kadın arkadaşlarımız bana çok yardımcı oldu. Genellikle insanlarla tanışmaya bayramdan sonra “ne yapabiliriz, eylemlere nasıl devam edebiliriz” konularını tartışmaya başladım. Eylemlere yalnız geldiğimi duyan bütün tecrübeli kadın arkadaşlarım sadece eylemler konusunda değil en küçük konuda bile onları arayabileceğimi söylediler. Böyle bir zamanda en önemli etkenlerden biri bizim dayanışmamız ve bu dayanışmanın kadınlar arasında çok daha güçlü ve alışıldık olduğunu düşünüyorum. Tabii ki eylemlerimiz sadece sokağa çıkmakla kalmadı akademik ve genel boykotlara başladık. İlk genel boykot yaptığımız gün daha tanışalı 2 gün olmasına rağmen bir kadın arkadaşım bana evinden sıcaklık ekmek yapıp getirdi. Kadınsız devrim olmaz, kadınsız hayat olmaz. Bunu da

hayatın her yerinde gösterdikleri gibi eylem sürecinde de gösterdiler. Genel boykotlara, yandaş markalara kadınların erkeklerden çok daha dikkat ettiğini fark etmişsinizdir. Bizim için mücadele evde başlıyor aslında. Evet benim o güne kadar bir eylem deneyimim olmadı ama anne ve babamın ataerki düzenindeki istekleriyle mücadele ederken de hep en öndeydim zaten. Belki de korkmadan en önlere gidebilmemin sebebi budur.

Mücadeleye erken yaşlarda evlerimizde başladığımız için kadınlar dört kolla sarıldı eylem sürecine çünkü zaten alışık olduğumuz bir şeydi. Devlet bizi yıldırma için çıplak aradı, arkadaşlarımızı gözaltında taciz etti, gözaltında taciz veya çıplak aramadan bahsedenler hakkında suç duyurusunda bulunacağını duyurdu.

Yine de alanları bırakmadık, arkadaşlarımızın yaşadığı işkence hakkında konuşmayı kesmedik, kesmeyeceğiz de zaten.

Onların her zaman yanındayız. İktidar yaptığı yıldırma politikalarıyla bizi birbirimize daha çok bağladı uzun yıllardır var olmayan bir dayanışmanın ortaya çıkmasına vesile oldu.

“Mücadeleye erken yaşlarda evlerimizde başladığımız için kadınlar dört kolla sarıldı eylem sürecine...”

Kızılın Mirası

Özge

Kadınların devrimci mücadeledeki rolü tarih boyunca sınıfsız, sömürsüz, bir dünya hedefiyle işçi sınıfının kurtuluş davasında kilit bir yer tutmuştur. Hem dünya genelinde hem de Türkiye-Kürdistan'da kadın devrimciler/önderler ve emekçi kadınlar; kapitalist sömürü düzenine, patriyarkal baskılara ve emperyalist tahakküme karşı mücadelede ön saflarda yer almıştır. Kadınların mücadeledeki yeri; kızıl bir perspektifle sınıf mücadelesinin ayrılmaz parçası olarak şekillenmiştir.

Kadın devrimciler, tarih boyunca sadece ezilen cins olarak değil, aynı zamanda emekçi sınıfın bir parçası olarak sömürüye karşı mücadelede belirleyici olmuştur. Dünya çapında 1917 Ekim Devrimi'nde Alexandra Kollontay ve Klavdiya Nikolayevna işçi kadınların örgütlenmesinde ve devrimci partinin

inşasında öncü rolü üstlenmişlerdir. Kollontay, kadınların kurtuluşunun ancak sosyalist devrimle mümkün olduğunu savunmuş, patriyarkal aile yapısının ve kapitalist üretim ilişkilerinin eleştirisini kızıl yoldan eleştirmiştir. Bolşevik Devrimi'nin önde gelen isimlerinden olan Nadejda Krupskaya ise devrim öncesi örgütsel çalışmalarda büyük rol üstlenmiştir. Devrimden sonra ise Sovyetler Birliği'nde eğitim bakanlığında çalışarak işçi ve köylülere yönelik çalışmalarıyla eğitimin halka ulaşmasını sağlamıştır. Porto Riko'nun bağımsızlık mücadelesinde öncü olan Blanca Calanes ise 50'deki Jayuya Ayaklanması'nı örgütleyip silahlı direniş başlatmıştır. Latin Amerika'da Haydee Santamaria, Küba Devrimi'nde silahlı mücadelede yer almış; Fillerin'de Lorena Barros, Yeni Halk Ordusu'nda gerilla savaşçısı olarak

kapitalizme ve emperyalizme karşı savaşımıştır. Filistin davasını uluslararası arenaya taşıyan Leyla Halid ise “silahım benim nişan yüzüğüm” sözüyle enternasyonal mücadelenin kadın öncüsü olmuştur. Bu kadınlar devrimin sadece erkeklerin değil, kadınların omuzlarında da yükselgelen yegane mücadele unsuru olduğunu göstermiştir.

Türkiye-Kürdistan coğrafyasında ise kadın devrimciler, hem ulusal kurtuluş mücadelelerinde hem de sınıf mücadelesinde tarih yazmıştır. On binlerce emekçi kadın sosyalizmle tanışmış, mücadeleye katılmış ve sokak eylemleriyle politik özne haline dönüşmüştür. Zindanlarda hasta tutsak olarak ölümün sınırına gelmiş ama mücadelesinden vazgeçmemiş Güler Zere devrimci dayanışmanın ikonu haline gelmiş, bireysel ve kolektif mücadelenin somut örneği olmuştur. Gazi mahallesinde polis kurşunuyla katledilen Sibel Yalçın, sokak eylemlerinde her daim ön safalarda bulunup mücadeleyi sürdürmüştür. Kürt özgürlük hareketinin önde gelen isimlerinden Zeynep Celaliyan ise ulusal kurtuluş hareketinin sosyalist devrimle birleştiği çizginin temsilcisi olmuştur. Viyan Peyman gibi genç kadın devrimciler ise, IŞİD’e karşı Kobane ve Serekaniye’de savaşarak Kürdistan’da kadınların özgürlük mücadelesini uluslararası bir sembole dönüştürmüştür. Bu önderler, kadın meselesini bireysel bir sorun olmaktan çıkararak, kapitalist sömürü düzeninin bir sonucu olarak ele almış ve kurtuluşu işçi sınıfının devrimci mücadelesinde görmüştür.

Devrimci mücadele tarihinde; Aynil Oktar, Sibel Sürücü ve Aysun Bozdoğan yoldaşlar ise emekçi kadınların sınıf mücadelesini pat-

riyarkal baskılara karşı direnişle birleştirerek kadın hareketine önemli katkılar sunmuştur. 96’daki ölüm oruçlarını dışarıda duyuran Aynil, zindanlar ve sokakların nasıl iç içe olduğunu bizlere göstermiştir. Yine zindan savaşlarında ve sokak eylemlerinde cesaretiyle tanınan Sibel, biz genç kadın devrimcilere ilham olmuştur. Mahalelerde kadın dayanışma komiteleri kurarak ev içi emeğin görünürlüğüne katkı sağlayan Aysun, işkenceler ve kadın tutsakların cinsel tacize karşı mücadelesinde öncülük etmiştir. Onların mücadelesi kadınların yalnızca fiziksel değil, ideolojik olarak da devletin baskı aygıtlarına karşı duruşu haline gelmiştir. Aynil, Sibel ve Aysun hem teorik hem pratik mücadelede öncü olmuş, kadınların sınıf bilincini yükseltmişlerdir.

Kadın devrimci önderler ile kadın hareketi arasındaki bağ, ideolojik ve pratik bir süreklilik üzerine kuruludur. Rosa Luxemburg, Clara Zetkin gibi önderler, kadın hareke-

tine sadece liderlik etmemiş, aynı zamanda teorik bir çerçeve sunmuştur. Luxemburg'un "Ya Sosyalizm Ya Barbarlık" sözü, kadınların kurtuluşunun ancak kapitalizmin yıkılmasıyla mümkün olduğunu bir kez daha vurgulamıştır. Zetkin ise 8 Mart'ı emekçi kadınların mücadele günü olarak tarihe kazandırmış, kadın hareketini burjuva hareketinden ayırmıştır.

Gençlik hareketleri ise, devrimci mücadelelerin ateşleyici gücü olmuş; genç kadınlar bu hareketlerin en dinamik unsuruna dönüşmüştür. 68 kuşağı, genç kadınların üniversitelerde ve sokaklarda anti-emperyalist mücadelede yer almasıyla dikkat çekmiştir. Kürdistan'da ise 90'lar-
dan itibaren genç kadınlar, Newroz eylemlerinde, serhildanlarda ve gerilla hareketinde aktif rol oynamıştır. Kadın devrimciler/

önderler ve emekçi kadınlar, dünya ve Türkiye-Kürdistan coğrafyasında kapitalizme, patriyarkaya ve emperyalizme karşı mücadelenin öncüleri olmuştur. Genç kadınlar bu mirası devralarak, üniversite kampüslerinden fabrika eylemlerine, Rojava'dan 8 Mart eylemlerine kadar her alanda mücadele etmektedir. Son dönemdeki eylemlerde ise kadınların örgütlü ve kararlı duruşu ön plana çıkmıştır. Bugün genç kadınlar, hem Türkiye'de hem Kürdistan'da gençliği geleceksizliğe mahkum eden

koşulların karşısında mücadelede öncü konumdadır. Öyle ki kadınların yükselttiği 'Jin Jiyan Azadi' sloganı, gençlik hareketindeki kadınların önderliğinde küresel bir özgürlük çığlığına dönüşmüştür. Gençliğin öncülüğündeki son ayaklanmada ise genç kadınlar İstanbul Üniversitesi'nde yıkılan barikatla başlayan süreçten itibaren, barikatların itici ve de yıkıcı gücü olmuştur. Genç kadınlar polis şiddetine karşı barikatların en önünde durmuş; isyanın, devri-

*"Genç kadınlar
polis şiddetine
karşı barikatların
en önünde
durmuş; isyanın,
devrimin ve
özgürlüğün
sloganlarını
yükseltmiştir."*

min ve özgürlüğün sloganlarını yükseltmiştir. Kadının sesinden bu denli korkanlar ise yıldırma politikalarıyla genç kadınları mücadeleden uzaklaştırmayı hedeflemişlerdir. Öyle ki bu uğurda yaptıkları gözaltında cinsel taciz ve çıplak arama işkencelerini yine genç kadınlar sinmeyerek boşa çıkarmışlardır.

Genç kadınlar yazımızda anmış olduğumuz ve metine sığdıramadığımız daha bir çok önderleşmiş kadın devrimcilerden aldıkları feyz ile mücadeleye katılıyorlar. Kadınların mücadeledeki yolu bir kere açıldı, bizlere düşen görev ise 'kadınsız devrim olmaz' sözünü daha da ileri noktaya taşıyıp, kızıl mirasçılarımızın izinden kadınların elinden çıkacak devrime öncülük etmektir.

Başta Aysun, Sibel ve Aynil olmak üzere; Selam Olsun Tüm Direnenlere!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününü Kutladık!

Adana

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününde, Adana'da 'Sesimizde İsyân, İsyânımızda Yaşam Var' diyerek sokaklardaydık. 'Zincirlerimizden başka kaybedecek neyimiz var?', 'Tabuları yıkarım bulaşıklara karışmam' yazılı dövizlerimizle sokakları renklendirdik.

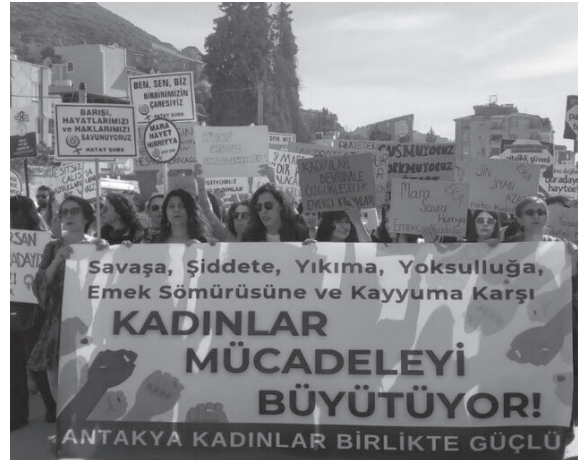

Antakya

Antakya'da Kadınlar Birlikte Güçlü'nün çağrısıyla "Savaşa, Şiddete, Yıkıma, Yoksulluğa, Emek Sömürüsüne ve Kayyumaya Karşı Kadınlar Mücadeleyi Büyütüyor"-şiarıyla kadınlar 8 Mart'ta Necmi Asfuroğlu önünde bir araya geldik.

"Yaşasın 8 Mart, Yaşasın Kadın Mücadelemiz" sloganı ile yürüyüşe başladık. Yürüyüş boyunca yaptığımız ajitasyon konuşmalarında göçmen kadınların sorunlarına, 2025 Aile Yılına, kadın cinayetlerine, İstanbul Sözleşmesine, görünmeyen emeğe, kayyumlara, savaşa, lgbti+, nefret cinayetlerine ve depreme değindik.

Eylemimiz halaylar, türküler ve zılgıtlarla sona erdi.

Bartın

Emekçi direnen kadınlar olarak, 8 Mart'ta Bartın Kadın Platformu ile birlikte, sendikalaştıkları için işten çıkarılan kadın işçilerin sesi olmak için alanlardaydık.

Polonez Gıda, Hepsijet, Özak Tekstil, Conta fabrikası ve Alpin Çorap'tan işten çıkarılan kadın işçilerin yaşadıkları baskıları, verdikleri mücadeleleri ve gösterdikleri dayanışmayı anlatan tiyatral bir etkinlik gerçekleştirdik. Hepimizin boynunda kağıttan zincirler vardı; çünkü bizleri sömürmek, baskı altına almak isteyen düzene karşı, zincirlerimizi hep birlikte kıracağımızı biliyorduk. Sokaklarda işçi kadınlar adına onların sesi olduk, yaşadıkları zorlukları anlatırken en sonunda Polonez Gıda işçilerinin mücadelesi vurgulandı;

Ve işte o an, hep birlikte bağırdık: "Biz bu zinciri kırıyoruz!" Kağıttan zincirlerimizi paramparça ettik. Çünkü biz kadın işçiler olarak direndikçe güçleneceğimizi biliyoruz!

Çanakkale

Küçükkuyu Kadın Platformunun çağrısı ile düzenlenen yürüyüşün ardından Mübadele Anıtında basın açıklaması yaptık, açıklama sloganlar ve halaylarla sona erdi.

İzmir

İzmir Kadın Platformu'nun çağrısıyla 8 Mart Cumartesi günü saat 15.30'da Konak Eski Sümerbank önünde toplanan binlerce kadın Cumhuriyet Meydanı'na yürüyerek burada bir miting gerçekleştirdik.

Yürüyüş esnasında sık sık "Jin Jiyan Azadi", "Kadın Yaşam Özgürlük", "Susmuyoruz Korkmuyoruz İtaat Etmiyoruz" sloganları attık.

Eskişehir

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününde sömürüye, baskıya, savaşa, aile yılı yalanına karşı Espark Bağlar Kapısı önünde buluşarak, Bağlar eski Migros önüne yürüdük.

İstanbul

8 Mart Kadın Platformu'nun "Emeğimiz, Eşitliğimiz, Özgürlüğümüz, Savaşa Karşı Barış için Birlikte Mücadeleye!" şiarıyla binlerce kadın Kadıköy'de Büyük Kadın Buluşması'nda bir araya geldik.

Güçlenmek ve Haklarımızı Kazanmak İçin

Salma

Bu ülkede yaşayan yabancı kadınlar onlarca zorluk ve sorun ile karşılaşılıyor. Bu sorunlara değinmeden önce, bakış açımı şekillendiren bir inancı paylaşmak istiyorum: Güçlenmek ve haklarımızı kazanmak; ancak kadınlar olarak birbirimizi anlayıp, mücadelelerimizin aynı olduğunu fark ettiğimiz zaman gerçekleşecektir.

Dünya geneline erkeklere bakacak olursak, hangi millettense olsun, ortak bir inancı ve hedefi görürüz: Kadınlar üzerindeki haki-miyetlerini paylaşmak ve ayrımcılık. Bu ataerkil düşünce sınırları aşar. Her bölgeye özgü farklı bağlamlar ve koşullar olsa da, her yerdeki kadınlar bu ataerkil düşüncelere karşı benzer savaşlar veriyor. Daha "ilerici" veya "özgür" görünen ülkelerde bile, kadınlar hala baskı altında; sadece

farklı şekillerde ve farklı yoğunluklarda.

Kadın hakları söz konusu olduğunda, örneğin Türkiye'deki yabancı kadınlar, yasal korumadan yoksun olmakla birlikte, dil bariyerleri nedeniyle kadın hakları hareketlerine yeterince dahil olamamaktadırlar. Ayrıca, kadın hareketlerinin, kültürel farklılıkları göz önünde bulundurmadığını veya kadın hakları mücadelesinin daha genel bir hale gelemeyeceğini hissedebilirler. Oysa, Türkiye'de çok sayıda yabancı kadın bulunmaktadır, bu kadınları kapsayabilmek dünya genelindeki kadın hakları mücadelesine kapı açabilecek bir fırsattır. Ancak çoğu yabancı kadın, kendini yeterince güvende ve kapsayı politikalar dahilinde hissetmeyebilir ve nihayetinde bu durum onları toplumdan izole ve örgütsüz

“Mücadelelerimiz dışarıdan farklı görülebilir ama özünde hepsi aynıdır. Eşitlik, özgürlük ve saygı için olan savaşımız evrenseldir.”

birakabilir.

Günümüzde hala haklarının farkında olmayan ya da bu haklar için mücadele etmekten korkan birçok kadın var. Öz savunma veya yardım alma konusunda güçsüz hissetmek, bu korkunun en büyük ve endişe verici kaynağıdır. Daha da endişe verici olanı, şiddet veya sınır dışı edilme korkusu nedeniyle, maruz kaldıkları istismarı veya ayrımcılığı bildirmemeleridir. Kadın özgürlüğü hareketlerine katılmaya çalışan bazı kadınlar, bu tür bir müdahaleye uğrayarak sınır dışı edilme gibi sert bir cezayla karşılaşmışlardır, bu da birçok kadının sesini yükseltmesini engellemektedir.

Kadınların istismarı kabul etmesi, buna karşı sessiz kalması; geçimlerini kaybetme, güvenliklerini yitirme veya toplulukları tarafından dışlanma korkusundan kaynaklanmaktadır. Güçlü yasal korumaların yokluğunda, yabancı kadınlar genellikle savunmasız kalmakta, yardıma başvurmak için yasal haklarını kullanamamaktadırlar; çünkü birçok ülkede onları koruyacak yeterli

yasalar bulunmamaktadır. Türkiye bu ülkelerden yalnızca bir tanesi.

Yabancı kadınlar, özellikle marjinalleştirilmiş geçmişlere sahip olanlar, iki katmanlı bir baskıya ve ezilmişliğe uğramaktadırlar; birincisi kadın olmalarından, ikincisi ise yabancı olmalarından kaynaklanır. Destek sistemlerinin eksikliği ve sosyal ile yasal engellerin birleşimi; onları sömürü, istismar ve ihmale karşı son derece savunmasız bırakmaktadır. Tüm bunlar, bu ülkede karşılaşılan onlarca problemin yalnızca bir yüzü olarak yabancı kadınların karşısında duruyor.

Mücadelelerimiz dışarıdan farklı görünebilir ama özünde hepsi aynıdır. Eşitlik, özgürlük ve saygı için olan savaşımız evrenseldir. Artık birbirimizi sadece farklı ülkelerden gelen kadınlar olarak değil, eşitlik için zincirleri kırmak ve haklarımızı savunmak için ortak bir hareketteki savaşçılar olarak görmeliyiz.

1 Mayıs Üzerine Röportaj

Emekçi Kadınlardan Sema Akın'ın Sendika.org'a verdiği Röportaj

Emekçi Kadınlar'ın Bahar İsyanı'na dair değerlendirmesi nedir?

Son günlerde yaşanan sokak eylemleri, uzun süredir toplumsal öfkenin ve değişim taleplerinin en güçlü yankı bulduğu alanlar oldu. Geniş emekçi kesimin, nüfusun çok büyük bir kesiminin, birikmiş ve kördüğüm halini almış yaşamsal sorunlarının çözülmesi için harekete geçmeye hazır olduğunu gösterdi bu eylemler bize. Yaklaşık on gün süren devrimci kitle gösterilerinde dikkati en çok çeken şey, gelişmelerin başında öğrenci gençliğin ve genç kadınların eylemlerin yükselmesinde ve yayılmasında oynadıkları rol oldu. Kadınlar, belediyelere yönelik operasyonlara tepki olarak başlayan ve bir isyana dönüşen eylemlerde net bir tavır sergiledi. Genç bir kadın, bu eylemleri şu sözlerle özetledi: "Yıllar-

dır her türlü baskıya ve sömürüye rağmen süren kadın mücadelelerinin birikimi, bugün sokaklarda yankılanıyor."

Bu birikim, kapitalist sistemin kadınlar üzerindeki sömürüsüne ve dinci-faşizme karşı bir başkaldırıdır. Eylemlerde kadınların yer alması, direnmesi, mücadele etmesi ve her şeyden önce BEN VARIM demesi bir isyan ifadesi. Kadınların sokaklara çıkışı, kapitalist sömürüye karşı gerçekleştirilen isyanların bir yansıması oluyor. Kadınların sokak eylemlerine kitlesel katılımı, kapitalist üretim ilişkilerinin ve faşist ideolojinin kesişim noktasında şekilleniyor. Bu isyan/kitlelerin ayaklanması her kadına başkaldırısını göstermesi için bir çağrıdır da aynı zamanda. Biz kadınlar her alanda ve her koşulda üzerimizde kurulmaya çalışılan ataerkil ve dinci-faşist devlet baskısına

boyun eğmeyeceğiz.

Bu süreçte kadın hareketinin özgün rolü ne olabilir?

Türkiye’de kadın hareketi yalnızca kadın hakları çerçevesinde değil, aynı zamanda toplumsal dönüşümün temel bir aktörü olarak özgün bir rol üstlenmektedir. Toplumun değişik kesimleri gibi kadınlar da günlerdir sokaklardalar. Dinci-faşist iktidarın baskı ve yasaklarıyla en çok yüz yüze kalan, yaşamına en çok müdahale edilen kadınlar günlerce sokaklarda en öndelerdi. Sömürü politikaları derinleştikçe eşitsizlik ve güvencesizlikten en çok pay alan kadınlar uzun zamandır meydanlardan seslerini yükseltiyorlardı zaten. Bu eylemlerde de birikmiş öfke ve tepkinin döküldüğü alanlarda da kadınların enerji ve kararlılığı öne çıkıyor. Baskı ve yasaklara karşı çıkıldığı yerde korku eşiği aşıyor, gözaltı ve tutuklama terörü kadınların direnci-ne engel olamıyor. Bu haliyle kadın

“Sömürü politikaları derinleştikçe eşitsizlik ve güvencesizlikten en çok pay alan kadınlar uzun zamandır meydanlarda seslerini yükselityor”

“...kadın hareketi sadece kadınlar için değil, toplumun tümü için daha özgür, eşit ve adil bir yaşamın inşasında vazgeçilmez bir rol oynuyor.”

hareketi pek çok açıdan bu harekete yön verebilir niteliktedir. Özellikle kadınların özgür ve eşit yaşam talebini gittiği her noktaya götürebilir. Emekçi kadınlardan, genç kadınlara Kürt kadın hareketinden LGBTİ'lere kadar uzanan geniş bir yelpazede örgütlenme becerisi gösteren kadın hareketi toplumun neredeyse isyan eden her kesimine dokunabiliyor. Bu da kadın hareketinin en güçlü yanlarından biridir.

Kadın cinayetleri, toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve İstanbul Sözleşmesi gibi kritik konularda ise kadın hareketi hem hukuki hem toplumsal düzeyde sesini yükseltmeye devam ediyor. Bu çabalar yalnızca mağduriyetlere dikkat çekmekle kalmaz aynı zamanda çözüm önerileri ve politikalar üretme kapasitesiyle öne çıkan mücadelelerle sürüyor. Sonuç olarak kadın hareketi sadece kadınlar için değil toplumun tümü için daha özgür, eşit ve adil bir yaşamın inşasında vazgeçilmez bir rol oynuyor. Bu rol tarihsel hafızası, direniş geleneği ve çeşitliliği kucak-

layan yapısıyla her geçen gün güçleniyor.

1 Mayıs sürecine dair yaklaşımınız nedir; örgütlenme sürecine dair planlarınız nedir, ne yapılabilir?

1 Mayıs sınıfın taleplerinin öne çıktığı, aynı zamanda toplumsal mücadelenin ve taleplerin dile getirildiği bir gün. Özellikle günlerce sokakları doldurduğumuz ve insanca yaşam, eşitlik ve özgürlük taleplerimizi dile getirdiğimiz bir süreçten sonra kadınlar olarak 1 Mayıs'a daha da güçlenerek katılmalıyız. 1 Mayıs'a yaklaşırken semtlerde, üniversitelerde, iş yerlerinde kadınların ulusal, cinsel ve sınıfsal taleplerinin dile getirileceği alanlar yaratmak için mini forumlar ve kadın-işçi atölyeleri düzenlenebilir. Kadın cinayetleri, emek sömürüsü gibi kadınların ama en çok da emekçi kadınların yaşam-

larını baskı altında tutan sorunlara karşı ortaya koyacağımız çözüm yollarını konuşabiliriz. Hayatımızın orta yerinde duran krize dair sözmüzün olması gerekir. Gerçek şu ki; ekonomik siyasal krizler, kapitalizmin doğasından gelir. Bu sistem, kar için emeği sömürür, kaynakları talan eder ve eşitsizlikleri derinleştirir. Tüm bu eşitsizliklerden kurtulmanın yolunun isyan ve başkaldırı olduğunu, kapitalizmi yıkmaktan geçtiğini daha yüksek sesle dile getirmeli ve kadınları kapitalizme ve faşizme karşı mücadeleye çağırmalıyız. Özellikle İstanbul'da Taksim 1 Mayıs'ın önemli bir mevzisi. Günlerce süren eylemlerde gözlerin Taksim'e giden yollarda, hedeflerin hep Taksim'e yürümekte birleşmesi bize hala emekçilerin Taksim'de eylem yapma özlüklerini gösteriyor. Tüm bunlarla birlikte kadınların özgürlük taleplerini dile getireceği alanların başında Taksim geliyor.

Barikatları yıkan, bizlere kapatılan sokakları aşan, önümüzü kesen engelleri kaldırarak sokaklarda, meydanlarda buluşan biz kadınlar, tüm baskı ve engellere rağmen mücadeleye devam ediyoruz. Katillerin rahatça gezdiği sokakları özgürlük isteyen kadınlara kapatanlar, nice kez o yasakların kadınların isyanıyla aşıldığını gördü. Bir kez daha hayatı kuran, döndüren emeğimiz için, bizleri sömüren kapitalist sisteme karşı fabrikalara, atölyelere, plazalara, tarlalara, emeğimizi görünmez kılan evlere kadar yaşamın olduğu her yerden çıkarak tüm işçi emekçi kadınları emeğimizi savunmaya, 1 Mayıs'ta Taksim'de olmaya davet ediyoruz. 1 Mayıs'ta alanlarda, eşitlik ve özgürlük taleplerimizi hep birlikte haykıralım.

İki Cephede Savaşan Kadınlar, Emekleri Sömürülen Kahramanlar

Aysel Şat

Evet kendimi bir savaşçı, savaşı kazanan bir kahraman gibi hissediyorum. Çünkü; günün ilk ışıklarıyla diyemiyorum hava henüz karanlıkken sıcacık yatağımdan kalkıyorum. Neden? Çünkü; patronum kar üstüne kar koyması için çalışmalıyım. Çünkü; bitmek bilmeyen evimin işlerini yapmak için zaman yaratmalıyım. Yani ikinci mesaiye gitmeliyim. Tüm kadınlar gibi benim de emeğim işyerinde, evde, mutfakta sömürülüyor. Üstelik bu işin emekliliği de yok, sigortası da yok, tatili de yok, hastalanınca yatamazsın da. Tüm bu fedakarlıklarım ne bordromda karşılık bulabildi ne de evde.

Ben daha çocuk denecek yaşta 17 yaşında çalışmaya başladım. Eşit işe eşit ücret açısından bakarsak

diğer hemcinslerim kadar şanssız değildim belki; fakat zaten tüm çalışanlar çok işe az ücret alıyorduk. Taa ki sendikalaşmaya karar verene kadar. İşte o gün kendimi kapının önünde buldum, işten çıkarıldım. Diğer arkadaşlarım gibi kararımдан geri dönmediğim için.

Gelelim evdeki diğer işlere, kim-
senin görmediği, görmek istemediği emeğime... Koştura koştura, kendime zaman ayıramadan, erkekler gibi koltuğuma kurulup önüme yemeğimin, suyumun, çayımın, kahvemini gelmesini beklemeden, çoğu zaman çantamı kapının girişine öylece bırakıp üzerimi bile değiştiremeden, bir yandan çamaşırları, bulaşıkları makineye yerleştirip, bir yandan pişirilecek yemekler için hazırlıklar

yaparak hiç dinlenmeden ikinci me-
saime nasıl başladığının farkına bile
varamıyordum. Evin temizliğinden,
çocukların bakımından hiç bahset-
miyorum bile...

Neden ya? Nedeeennn?

Çünkü daha küçücük bir kız
çocuğuyken elime bebekler verildi.
Oyuncak olarak tabaklar, bıçaklar
verildi. Çünkü kadın dediğin anne
olur "annelik kutsaldır". Çünkü
kadın dediğin eştir, en iyisinden.
Çünkü kadın dediğin fedakar olurdu.
Çünkü ev işleri kadın işidir kendisi
yapmalıdır. İşte bu tür boş laflarla
büyütüldüm ben 7 erkeğin içinde.

Bu kadar fedakarlık, bu kadar
emek hayatımda karşılık bulabilmiş
midir sizce? Elbetteki hayır. Diğer
tüm kadınlar gibi benim de emekle-
rim karşılık bulamadı. Aksine zaman
geçtikçe bunlar benim görevim oldu-
lar. Sabrım tükendi, sağlığım tüken-

di, kendime zaman ayıramaz oldum.
Ruhum gittikçe solmaya başladı.

Sesimin çıktığı kadar haykır-
mak istiyorum; ev işi sadece benim
görevim değil, beni fark edin, çabamı
görün, emeğimi takdir edin artık.

Şöyle bir geriye dönüp bakınca
kendime çok kızıyorum biliyor mu-
sunuz? İnsanların bana bu şekilde
davranmasına ben izin vermişim.
Hiç sesimi çıkarmamışım. Kendime
ne çok kötülük yapmışım meğer.
İşte bundandır ki tüm kadınlara
sesleniyorum; daha eşit ve özgür
yaşam kurmak ellerimizde. Hayatı
var eden biziz. Bu hayat bizim ve
elbetteki çocuk tadında yaşam bizim
hakkımız. Cesur devranın haksızlığa,
sömürülmeye boyun eğmeyin.

Hadi ayağa kalkma zamanı
gelmedi mi ?

Şimdi gücümüzün farkına
varma zamanıdır artık.

Mesem ve Genç Kadın İşçiler

Feray A. Aydoğan

Bu yazı 15-16 Şubat 2025 tarihinde gerçekleştirilen II. Emekçi Kadınlar Kurultayında Feray A. Aydoğan'ın yaptığı konuşmadır.

Aslında Mesem'lerden de önce, mesleki eğitim ve meslek okullarını konuşmaya başlarken şuradan başlamak gerekiyor.

Dünyada da Türkiye'de de meslek okullarının, mesleki eğitimin çıkış süreci sınıfsal. Çok uzun yıllardır, mutlaka takip eden vardır, aynı zamanda Eğitim-Sen üyesiyim. Tös'den, Töb-Der'den bu yana eğitim kurultayları yapıyoruz. Eğitim emekçileri mücadelesinde her zaman eğitim emekçileri temel eğitim ve ortaöğretimde tüm çocukların eşit, nitelikli ve bilimsel bir eğitim hakkına sahip olması gerektiğini ve dünyada da aslında sınıf mücadelesini

eksenine alan tüm eğitim emekçileri sendikalarında, yandaş olmayan tüm sendikalarda aynı vurguları yapar. Eşit bir eğitim olmasını. Okul türleri ayrışması olmasını reddeder.

Çocuklar ortaöğretimde yetenek ve istekleri doğrultusunda yönlendirilmeli, desteklenmeli ancak meslek tercihi yükseköğretimde, yükseköğretim sürecinde olmalı. Hem çocukların akademik gelişimi hem de psikolojik gelişimi açısından yükseköğretim yaşıda bir meslek tercihinde bulunmalıdır. Bu aynı zamanda bilimsel bir gerçektir. Bu durum hem hak, hem bilimsel bir gerçek olarak savunulur.

Ancak okul türleri sermayenin ihtiyacı ve sermayenin talebi doğrultusunda çeşitlendirilmiştir. Aslında Türkiye’de de liselerde okul türlerinin oluşması aynı hikayeye dayanıyor. Sermaye erken yaşta ve ucuz işgücüne ihtiyaç duyuyor; ve o yüzden olabildiğince erken dönemde, çocuğun yararını esas alan değil sermayenin yararını esas alan bir şekilde, en küçük yaşta meslek eğitiminin başlatılmasını talep ediyor. Ve Türkiye’de de aslında meslek okulları hikayesi, mesleki eğitim hikayesi böyle başlıyor.

Şimdi Mesem’leri konuşacağız. Ancak mesemler özellikle son 22 yıldır ve özellikle yine bu eğitim öğretim yılının başında 4 yeni okul modeli konuşuldu. Meslek okullarının artık ortaokullara indirilmesi; mesleki ve teknik eğitim politika belgesiyle birlikte artık Mesem’in çok ötesine geçmiş durumda. Tüm meslek liselerinin hatta ortaokulda, çocuk işçilik yaşı düşürülerek tüm meslek okullarının Mesem’leştirildiği bir sürece girmiş bulunuyoruz. Mesem’in çok daha ötesine geçen adımlar atılıyor.

Yine okullaşma politikası, başta sınav sistemi değişiklikleri olmak üzere çok planlı bir şekilde

hayata geçirildi. Örneğin, bir çoğumuz hatırlarız 2018’den önce “tüm sınavları kaldıracağız, liselere giriş başta olmak üzere” diyen açıklamalar yapıldı. Sonra “isteyen çocuklar sınavlara girecek” diye açıklamalar yapıldı.

Ancak öyle bir sınav sistemi yaptılar ki hem adrese dayalı sistem, hem de merkeze dayalı sistemle öğrenci alan okulların yarısından fazlasını meslek liseleri ve imam hatip liseleri haline getirdiler. Kontenjan sınırlı olduğu için zaten çocuklar belli bir dilime giremediklerinde meslek lisesi, Mesem veya İmam Hatipler zorunlu hale getirildi.

Şöyle işletiliyor süreç; çocuklar tercihlerini yapıyor, belirli bir dilime giremediklerinde zaten orda birden fazla tercih zorunluluğu gibi her türlü zorunluluk dayatılıyor. Giremediklerinde ilçelerde komisyonlar kuruyor. Ve çocuklar

ilçe komisyonları eliyle imam hatiplere ve meslek liselerine yerleştiriliyorlar veya Mesem’lere yerleştiriyorlar.

Yani sorunlu bir okullaşma politikasından bahsediyoruz. Yine okul türlerine baktığımızda da tamamen liselerde özellikle sınıfsal görüntüyü çok net bir şekilde görüyoruz. İki temel hat izledi AKP. Aslında 80 darbesinden itibaren adım adım işletildi

“Sermaye erken yaşta ve ucuz işgücüne ihtiyaç duyuyor; ve o yüzden olabildiğince erken dönemde, çocuğun yararını esas alan değil, sermayenin yararını esas alan bir şekilde en küçük yaşta meslek eğitimin başlatılmasını talep ediyor”

bu politikalar ama AKP iktidarı ile birlikte, tek parti iktidarı ile birlikte bu süreç çok hızlandırıldı.

Birincisi, eğitimlerin hak olmaktan çıkarılması ve piyasalaştırılması idi. Şu an Türkiye tarihinin en yüksek seviyesine ulaştı. Özel okullaşma oranı % 24'e ulaştı. Kamu okullarına ayrılmayan bütçeler (bizim vergilerimiz) düzenli bir şekilde özel okullara aktarıldı. Örneğin sürekli tasarruf adı altında çocukların onlarca hakkı ellerinden alındı. Ancak sadece genel seçimden bugüne özel meslek liselerine %100'e varan oranda üç kez teşvik aktarıldı. Yani milyonlardan bahsediyoruz.

Okullardaki temizlik görevlilerine bile bütçe ayrılmazken, deprem bölgesinde okul öncesiyle sınırlı çocukların bile okul yemeği hakkı ellerinden alınırken, köy okulları kapanan çocukların taşınmalı eğitimle okula ulaşma hakları da tasarruf denilerek ellerinden alınırken, söz konusu olan sermaye olduğunda bu kaynakların sonsuz aktarıldığını, sadece genel seçimlerden bugüne 3 kez yapılan adımlarda gördük.

Temel adım eğitimin artık hak olmaktan çıkarılması idi. Ki zaten kamu okulları da hepimiz yaşıyoruz aslında fiilen özelleşmiş durumda. Herhangi bir şehrin merkezi bir okuluyla yoksul mahallesindeki okulu arasında, velilerden toplanan katkı payı, kayıt parası, aidat, proje sınıfları vb isimlerle dağıtımda korkunç bir eşitsizlik var. Yani hem özel okulların sayısı arttırıldı, hem kamu okulları da piyasalaştırıldı.

İkinci temel hak da bir rejim inşaa ediyoruz diye zaten deklare edildi. 2000'den itibaren hızlandırıldı İmam Hatiplerin artışı. Ama 2012'den sonra 4+4 yasasından

sonra daha da hızlandırıldı. Rejimin ihtiyacı doğrultusunda bir okullaşma politikası diyerek İmam Hatipleşme ve yine sermaye ihtiyacı doğrultusunda Meslek Liselileşme.

Hem 22 yıl süresince hem son 2021 Şura kararlarında orta vadeli kalkınma planları ve 12. kalkınma planına baktığımızda temel şey olarak şunu görüyoruz: Mesem'ler daha da yaygınlaştırılacak. En kaba haliyle artık Meslek Liseler de Mesem'leştirilecek. Hatta ortaokullarda belki meslek ortaokulları açılacak, 14 yaşa düşürülen çocuk işçiliği daha da küçük yaşa düşürülecek.

En son 2022 verilerinde en az 2 milyon öğrenci Mesem'ler ve Meslek Liselerinde. 18 yaş altı çocuklardan bahsediyoruz. Hem meslek liselerinin geneli üzerinden değerlendirdiğimizde de % 65'i erkek öğrenciler, % 35'i kız öğrenciler. Aynı yine kapitalizmin temel toplumsal cinsiyete dayalı rollerini tüm Meslek Liselerinde, Mesem'lerde de görüyoruz. Bilişim gibi motor gibi alanlarda erkek öğrenciler varken, kız öğrenciler çocuk gelişimi, gıda, beslenme, güzellik, bakım ve büro işleri gibi yine toplumsal cinsiyet rollerine uygun alanlarda. Bu bölümler açılıyor kız öğrenciler için.

Öyle bir orana gelmiş durumda ki % 40'a yaklaşmış durumda şu anda Meslek Liseleri ve Mesem'ler. Artık git gide akademik liselerin sayısını azaltılıyor, Fen ve Anadolu liselerinin. Sadece parası olanın eğitime ulaşabildiği bir eğitim sistemi inşa eden, emekçilerin halkın çocuklarının aslında artık eğitim hakkını da ellerinden alan bir mesleki eğitim politikasından bahsediyoruz.

Mesemler ve Meslek Liselerinde staj adı altında çocuklar çalıştırılmakta. Ki bunlar buzdağının görünen yüzü bile değil. Çünkü açıklanan tüm verilerin aslında gerçek veriler olmadığını hepimiz biliyoruz. Buna rağmen, gerçek olmayan bu verilere rağmen, Meslek Liseleri ve Mesemlerde 2013'de 239 "iş kazası" yaşanırken, tırnak içinde kaza diyorum, 2019'da 2385'e ulaşmış durumda. Burada hemen belirtiyim çocukların çalıştırıldığı yerlerin teftiş oranı ise %0, 3. Bu rakama rağmen bu kadar ciddi bir artıştan bahsediyoruz.

Mesemlerde de erkek öğrenciler % 74 iken kız öğrencilerin oranı % 26. Biliyorsunuz ki 18 yaş üstü de çalıştırılıyor Mesemlerde. 18 yaş üstü çalıştırılanların oranları da % 54. Yani iki çocukta biri çalıştırılıyor

yor şu anda Mesemlerde. Salgından önce bu sayı 156 bin iken, yine bu veriler de gerçeği yansıtmıyor ama milli eğitimin üzerinden söylüyorum, Mesemlerdeki 18 yaş altı çocukların oranları yarım milyona ulaşmış durumdadır.

Ancak yıl içerisinde devamsızlığı olan, akademik başarısı düşük olan, deprem bölgesindeki çocuklar, geçici koruma altındaki çocuklar, vb diyerek dezavantajlı tüm çocuklar üzerinden bir yönetmelik çıkarıldı. Yıl içerisinde de durmadan Mesemlere geçiş devam ediyor. Ve yine öyle bir aldatmaca ki Mesem, mesemlerdeki çocuklar bütün verilerde örgün eğitimde yani okulda gösteriliyor. Böylelikle yüksek bir örgün eğitim ve okulda olma oranı üzerinden bir çarpıtma ile çok net bir şekilde karşı karşıya kalıyoruz. Bu zaten en temel aldatmacalardan biridir.

İkincisi çocuklar ucuz değil, bedava işgücü olarak çalıştırılıyor. Çünkü çocuklara verilen ücretler yine kamu kaynaklarından, işsizlik fonundan yani hepimizin vergilerinden karşılanıyor. Emekçilerin emeğiyle, alın teriyle; emekçilerin çocuk-

“Mesemlere baktığımızda kırdada ve kentte en yoksul ailelerin çocuklarının Mesemli olduğunu görüyoruz.”

ları hem okuldan koparıyor, hem de sermaye için aynı zamanda bedava işgücü haline getiriliyor. Çocukların 18 yaş üstü çalıştırılan gençlerin emeklilik primine katkısı yok çalıştırılma süreçlerinin. Hayat boyu emeklilik hakkını elde edemeyecek çocuklar ve gençlerden bahsediyoruz Mesemleri konuşurken.

Yine hem iş cinayetlerini, çocuk iş cinayetlerinin de sayısını arttıran, “iş kazaları”nın sayılarını arttıran durmadan, kesintisiz adımlar atıyorlar. Örneğin bir usta öğretici olmak zorunda mutlaka, yasaya göre. Ancak geçmişte usta öğretici niteliğini kazanabilmesi için birinin en az 10 yıl çalışması gerekirken, bu 10 yıllık süreyi kaldırdılar. Sadece bir sınava tabii tutuyorlar ve o sınav üzerinden usta öğretici olunabiliyor. 12 Mesemli öğrenciye 1 usta öğretici olması gerekirken bunun sayısını 40’a çıkardılar. Ve yine şunu da görüyoruz; hem Milli Eğitim Bakanlığı’nın paylaştıklarında hem Fisa çocuk hakları merkezinin en son geçtiğimiz yıl yayınladığı raporda; Mesemlere baktığımızda kırdada ve kentte en yoksul ailelerin çocuklarının Mesemli olduğunu görüyoruz.

Doksanlı yıllarda çocuk işçi-

liği oranı büyük çoğunluğu tarım alanında iken artık bunun % 50’nin üzerinde hizmet sektöründe gerçekleştiğini görüyoruz ve yine geçmişteki şu durumda değişiyor. Çocuk yaşta çalışma genelde ailenin işinde veya yakın akraba işlerinde çalıştırılırken bu da artık ortadan kaldırılıyor. Meslek Liseleri ve Mesemlerde çocuklar tamamen tüm sektörlerde başta organize sanayi bölgeleri olmak üzere çalıştırmaya başlamış durumdadır. Çocuklar için ücretli işçilik baskın bir form haline geliyor.

Sık sık işten çıkarılma ve güvencesizleşme. Yine Mesemli çocuklarla yapılan bir saha araştırmasında örneğin çocuklardan biri; “şu an dördüncü işyerim. İki yıldır Mesemdeyim” diyor ve yine mesemdeki çocukların çok daha erken yaşta çalıştırıldığı da bu saha araştırmalarındaki verilerden biri. “11 yaşında başladım aslında çalışmaya.” diyen var. “12 yaşında, 9 yaşında çalışmaya başladım,” diyen var. Onların ifadesiyle bir “kader” gibi güvencesiz çalışma, düşük ücretle çalışma, esnek çalışma nesilden nesile geçen artık bir rutin haline getiriliyor. Zaten bugün çocuklar, Mesemde 2. kuşak işçi konumundalar.

Normal eğitimde 40 saat olması gereken süre burada bir gün. Sonuçta Mesem’de eğitim almadıkları, bir gün okula gidiyor, dört gün çalıştırılıyor, diye geçiyor. Ancak yine tüm saha araştırmalarında görüyoruz ki o bir günde de Mesemde herhangi bir eğitim almıyorlar. Normal bir

“11 yaşında başladım çalışmaya.”

“...Mesemlerde ve meslek yüksek okullarındaki çocukların ifade ettiklerine göre yetişkin işçilerden bile daha fazla çalıştırıldıklarını gösteriyor.”

meslek okulunda 40 saatlik olan bir eğitimin bir günde verilmesi mümkün değil çocuklara. O bir günde de aslında Mesemlere gitmiyorlar. Uyku ve çalışma arası bir yaşamları var. Mesemlerin fiziki altyapıları bir okul demeye kesinlikle karşılık gelmiyor ve okul ortamından çok uzak. Kütüphanesinden laboratuvara en temel alanlarının olmadığı, sadece sıralardan oluşan bir yerden bahsediyoruz.

Yine bu saha araştırmasında çocuklar sözlü ve fiziksel şiddete uğradıklarını da ifade ediyorlar. Örneğin yine çocuklardan birinin paylaşımı; “bazen eşit, bazen hayvan, ‘sen bir şey öğrenemezsin’ diyor. Vurarak düzelttiriyorlar bana yaptığım işi.”

Çalışma süreleri yine 4857 sayılı yasaya göre günlük ve haftalık çalışma sınırları için aslında 15 yaşını tamamlamış olmaları gerekiyor. Ama Mesemlerle birlikte 14 yaşa indirilmiş durumda çocuk işçiliği. Ve yine yasaya göre günde 8, haftada 40 saatten fazla çalıştırılma-

ması gerekiyor. Ancak Mesemlerde ve meslek okullarındaki çocukların ifade ettiklerine göre yetişkin işçilerden bile daha fazla çalıştırıldıklarını gösteriyor. Yine çocuklardan birinin paylaşımı; yedide geldiğini, her zaman işyerini onun açtığını belirterek, “dükkanı ben açıyorum, iş olursa mesaiye kalıyorum” diyor. “Cumartesi okul var ama iş olduğu zaman okula da gitmiyorum veya okuldan çıktıktan sonra yine işyerine geliyorum.” diyor. Bir saat dinlenme hakları olmasına rağmen bunun uygulanmadığını belirtiyor.

Yine iş kanununa göre 20.00 — 06.00 arası çocukların çalıştırılması yasak. Mesemlerdeki iş cinayetlerinde gördük. Çocuğun gecenin 11’inde hala işyerinde olduğu ve o anda bir pres makinesine vücudunun bir bölümünün sıkışması sonucu hayatını kaybettiği gibi çok sayıda örnek gördük. 20.00 - 06.00 arası yasak olmasına rağmen bu yasak da uygulanmıyor. Yolda çok uzun süre harcıyorlar. Her yıl 1 ay ücretli izin hakları olmasına rağmen, şimdiye kadar hiçbir saha araştırmasında çocukların bu ücretli izin haklarının kullandırıldığına dair örnekler hiçbir şekilde yer almadı.

Yine çırak olarak çalıştırılan çocuğun işyeri de Mesemde kayıtlı olduğu yer de farklı oluyor genellikle bu saha araştırmalarında. Çırak çalıştırmaya uygun değilse işyeri, onu da yine sistem orada çalıştırılı-

“Yemekhanelerin olması, duş olması gibi bir zorunluluk yok.”

yormuş gibi gösteriyor. Ama aslında kendi alanının dışında ve farklı işlerde çalıştırılabilir çocuklar. İş yerlerinin uymasına ilişkin kriterler yok. Yemekhanelerin olması, duş olması gibi zorunluluk yok. Çocukların aynı zamanda; oyun, dinlenme haklarına ilişkin bir düzenleme, bir sosyal tesis, bir sosyal alan düzenlemesi gibi hiçbir kriter yok yine Mesem kapsamında çalıştırılan çocuklarda.

2019-2023 arasında sadece bu beş yılda mesleki eğitim kapsamında staj altında çalıştırılan yerlerde % 240 "iş kazaları" oranı var. Pande-mide 2020 yılını esas aldığımızda ise beş kat artmış durumda "iş kazaları". Kazaların çoğu kayıt altına alınmıyor. Saha araştırmasındaki çocuklardan birinin paylaşımı, elini gösteriyor, "buramdan tornavida girdi. Arkamdan çıktı. İşyerinde pansuman yaptık. Aynı gün çalışmaya devam ettim." diyor. İşyerlerinde yardım çantası, yangın tüpü, paneli, maskesi vb. olması gereken hiçbir ilk müdahale aracı yok. Normal şartlar altında mesleki eğitimde çıraklar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından denetlenmek

zorunda. Ama 2023'teki sadece bir veriyi paylaşayım; teftiş edilen genel işyeri oranı binde 4, teftiş edilen yerlerdeki işçi oranı % 7, çırakların yani Mesemde yine staj adı altında çalıştırılan çocukların sayısı binde 3 sadece.

Çıraklar işçi tanımının bütün gereklerine uymasına rağmen sendikalı olması yasak. İşçi olarak kabul edilmiyorlar. Sendikalı olmaları, sendikal faaliyetlere katılmaları tamamen yasada yasaklanmış bir şekilde düzenlenmiş durumda.

Genç işsizliği ve genç kadın işsizliği uzun süredir hepimizin konuştuğu ve çok sayıda veriler de var. Sadece Disk-ar'ın verilerinde 2022'de genç kadın işsizliği % 50 oranına ulaşmış durumda. Ne eğitimde, ne istihdamda olan yine gençlerin sayısı da tamamen AB ülkeleri açısından da değerlendirdiğimizde en yüksek genç oranına ulaşmış durumda. % 30'a yaklaşmış durumda. Yani bir yandan genç işsizliği artıyor ama bir yandan eğitimden kopuş süreçleri de artıyor.

4 yeni okul modeline hızlıca değinmek istiyorum. Diyorlar ki bu okul modeliyle birlikte, yeni okul tür-

leri tarif ediyorlar. Sektöre entegre, bölge ihtisas organize sanayi bölgelerinin içerisinde, tüm meslek liselerinin açılacağını, söylüyorlar. Bunların ilk adımları atıldı yine geçtiğimiz yıllarda. Diğer meslek liselerinin de burayla ilişkili hale getirileceği, hatta burda barınma hakkı, çocukların gençlerin en temel barınma hakları kamusal barınma hakları hayata geçirilmezken, organize sanayi bölgelerinin içerisinde yurtlar açılacağı, çocukların sürekli burada kalacağı, yani bir nevi yatılı çocuk işçi kamp-ları tarif ediliyor. Ve şu anda bile iş kazalarının konuşulduğu bir durumda, aile ile de bağı koparılan çocuk orada ne yaşarsa yaşasın, ailesinin dahi bilgisinin olmadığı izole alanlardan bahsediliyor.

Mesleki ve teknik eğitim ve politika belgesinde diyor ki; Mesemlerin sayısını da arttıracamız. Meslek Liselerinin sayısını da arttıracamız. 10, 11 ve 12. sınıfla birlikte öğretmeni tamamen ortadan kaldıracamız ve tamamen hangi sermaye grubuyla yapıyorsa, o protokoller, o sermaye grubundaki teknik personeller eğitim verecek. Yani sadece Mesemlerde değil, Meslek Liselerinde de artık okul ve öğretmeni adım adım ortadan kaldırılıyor. Ortaokulla birlikte

zaten staj adı altında ortaokuldaki çocukların da yine organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere fabrika, inşaat her yerde çalışabilmesinin önünü açıyor bu düzenleme.

Eğitimden konuşurken artık o kadar ciddi sorunlar yumağı içerisindeyiz ki biz öğretmenler ve çocuklar, anlat anlat bitmiyor. Neyi anlatmaya çalışsam hep yarım kaldığını hissediyorum. Şöyle söyleyeyim, aile yılı ilan etti AKP bu yılı. Hem müfredat değişiminde bunu görüyoruz, hem eğitim politikalarında bunu görüyoruz. Çok net bir şekilde kapitalizm bir kez daha aile diyerek ve yine müfredattaki içerikte de çok net bir şekilde görüyoruz. Örneğin, bir çok ders içeriğinde şu yer alıyor diyor ki; "Kadının sorumluluğu çocuk bakımaktır." Sosyal devletin sorumluluğu olan yaşlı, engelli ve çocuk bakımını tamamen ders içeriklerinde kadın sorumluluğu olarak ifade ediyorlar. Başta Türk sosyal hayatı ve aile gibi dersler olmak üzere ve bütün ders içeriklerinde. Tekrar bizi aslında dört duvar arasına çağırıyorlar bütün ders içerikleriyle. Diyor ki; geç yaşta evlilik, evlilik yaşının yükselmesi,

aileye çok büyük bir tehdittir. Çocuk yaşta evlilikleri meşrulaştıran bir dil kullanıyor. Yani diyor ki evleneceksin, olabildiğince erken yaşta. Çok çocuk doğuracaksın. Çalışacaksın da esnek, güvencesiz çalışacaksın. Bütün ders içeriklerinde de bu var. Müfredatın temel omurgası da huzurlu toplum ve huzurlu aile üzerinden. Bütün omurga bunun üzerine inşaa edilmiş durumda. Her kapitalizmin kriz döneminde olduğu gibi bizi dört duvar arasına geri çağırıyorlar.

Çocuk yaşta evliliklerle okul terklerinden de bahsetmek lazım. Ama kısaca okul terkleri şu an Türkiye tarihinin en yüksek boyutunda. 1 milyon 578 bine ulaşmış durumda. Bu da buz dağının görünen yüzü değil. Örneğin meslek liselerinde devamsızlık oranı % 50. İki çocuktan biri okulda görünüyor ama okulda yok. Çocuk yaşta işçi mi, çocuk yaşta evlendirildi mi, yoksulluktan kaynaklı tarikat, cemaat vb bu tür köktenci yapılara mecbur mu bırakıldı? Bu kocaman bir bilinmeyen. Nerede bu çocuklar? Bunları hiçbir şekilde bilmiyoruz. Bu tablo öyle bir boyutta ki, örneğin Muş'ta 16-17 yaşındaki her kız çocuktan biri yok okulda. Siirt, Bitlis ve Ağrı'da 17 yaşında okulda olması gereken her 3 kız çocuğundan biri yok. Tek tek il ve bölgeler özelinde çok daha ciddi rakamlarla karşı karşıyayız.

Son söz olarak; Kant diyor ki, aydınlanma mücadelesi diyor din ve devletin hegemonyasına isyan. Marx da şöyle düzeltiyor. Evet doğru diyor, ama eksik, aynı zamanda paranın ve sermayenin hegemonyasına isyan. Öyle bir rejim kesintisiz bir şekilde hayata geçiriliyor ki eğitim tamamen, genelde tüm emekçilerin çocukları

“...sınıf mücadelesi kazanamadığı sürece... hepimiz kaybediyoruz. Ama ilk kaybedenler biz kadınlar ve kız çocukları oluyoruz.”

özelde kız çocukları için, bir hak olmaktan çıkarılıyor. Güvencesiz, esnek çalışma tamamen yaygınlaştırılma üzerinden bütün adımlar atılıyor ve din rıza aygıtı olarak her yerde karşımıza çıkıyor. Bunu Çedes'den müfredat değişimine her alanda sürdürüyorlar.

Başta İran ve Afganistan olmak üzere, biz şunu çok iyi biliyoruz, sınıf mücadelesi kazanamadığı sürece aydınlanma mücadelesi, laiklik kazanamadığı sürece hepimiz kaybediyoruz. Ama ilk kaybedenler biz kadınlar ve kız çocukları oluyoruz. Mahsa Amini'nin katledilmesinden sonra yapılan sokak eylemlerinde çok sayıda genç tutaklanmış ve ardarda idamlar hayata geçirilmişti. O günlerde İran'lı kadınlar şu pankartı asmıştı çok sayıda yere: “Yasaklanan saçlarımız, şimdi kardeşlerimizin boynunda idam ipi” diyerek.

Bu kesintisiz iki temel mücadele hattını birleşik kadın mücadelesini birlikte örmek hepimizin tarihsel sorumluluğu. Biz kadınlar tarihin her döneminde bunu mutlaka ve mutlaka hayata geçirmek için en sert mücadeleyi verenler olduk. Bu mücadeleyi önümüzdeki günlerde daha da güçlendireceğimize yürekten inanıyorum. Teşekkür ederim.

Olağan Şüpheli Olarak Haklarınız

YAKALAMA

Özgürlüğünüzün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasıdır.

Kimliğinizle ilgili sorulara doğru cevap vermek zorundasınız.

Hakim kararı veya Cumhuriyet savcısının emri ile polis veya jandarma tarafından suç işlediğiniz veya işleyeceğiniz konusunda şüpheli olduğunuz halde, suçüstü halinde herkes tarafından yakalanabilirsiniz.

Bir suç işlediğiniz iddiası ile yakalandıysanız, üzerine atılan suçla ilgili sorulara susma hakkına sahipsiniz.

Yakalandığınızda; kaba üst araması yapılır ve silah vb. unsurlardan arındırılırsınız.

Yakalandığınızda nasıl yakalandığınıza dair tutanak tutulur ve imzalamanız istenir. Tutanak gerçeği yansıtmıyorsa imzalamak zorunda değilsiniz.

Olağan Şüpheli Olarak Haklarınız

GÖZALTI

Yakalandığınızda; savcılıkça bırakılmazsanız, yazılı bir emirle gözaltına alınmışsınız demektir. Savcı bazen bu emri sözlü olarak verir, gözaltı emri daha sonra kolluk tarafından tutanağa bağlanır. Gözaltına almak keyfi değildir.

GÖZALTI SÜRESİ

Yakalama anından itibaren 24 saat. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar, örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından gözaltı en fazla süresi 48 saattir. Bu suçların toplu olarak işlenmesi durumunda ise en fazla 4 gündür.

GÖZALTI SÜRESİNİN UZATILMASI

Bu suçlara ilişkin yürütülen soruşturmalarda –toplu olarak işlenmesi hali hariç– delillerin toplanmasında güçlük varsa veya dosya kapsamlı ise gözaltı süresi en fazla (48 saat + 48 saat + 48 saat =) 6 gün'dür. Toplu işlenen suçlarda ise delillerin toplanmasında güçlük varsa veya dosya kapsamlı ise en fazla (4 + 4 + 4) 12 gündür.

Av. Ceyda Gedik

“Güçlenerek Geliyoruz”

II. EMEKÇİ KADINLAR KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

II. Emekçi Kadınlar Kurultayı “Güçlenerek Geliyoruz” şiarıyla 15-16 Şubat 2025’te İstanbul’da gerçekleşti.

Kadınların bugün yaşadığımız toplumsal koşullar içerisinde şiddete, baskıya, sömürüye, dünyanın dört bir yanında süren emperyalist savaşlarda insanlık dışı koşullara, yoksulluğa mahkum edilerek her gün erkek egemen kapitalist sistem içerisinde bir ölüm-kalım savaşı verdiği açıktır. Kadınların maruz kaldıkları bu koşulları değiştirmek için her geçen gün artan saldırılara rağmen cinsel, ulusal ve sınıfsal baskılara karşı benzer talepler ve hedeflerle gerçekleştirdikleri ayaklanma kıtaları sarsarak, ortak bir kurtuluş için birleşerek büyüyor. Emekçi Kadınlar, tam ve eksiksiz kurtuluşumuz için ileri bir kadın özgürlük mücadelesi-nin verilmesinin, kadınları örgütlü, öncü biçimde devrimci mücadele

içerisine katabilmenin en acil ve önemli görevimiz olduğunun bilinciyle mücadeleyi daha geniş, kitlesel ve örgütlü olarak sürdürebilmek için yeni dönem çalışmalarını planlayacağı, örgütlülüğünü ileriye taşıyacağı bir hedef olarak 2. Emekçi Kadınlar Kurultayı’nı ortaya koydu. Kurultay, Emekçi Kadınlar tarafından her yıl örgütlenecek olup aynı zamanda Emekçi Kadınlar’ın karar mekanizmasıdır.

Böylesi ihtiyaçlardan doğan kurultay, bulunduğumuz her alanda kadınlara ulaştığımız, toplantılar ve söyleşiler düzenlediğimiz, afiş ve bildiri dağıtımlarıyla yaygın çağrılar yaptığımız, mahallelerde kapı kapı gezerek ev emekçisi kadınlara ulaştırdığımız, grev çadırlarında, çalışma alanlarında emekçi kadınlara taşıdığımız yoğun bir hazırlık sürecinin ardından Türkiye ve Kürdistan başta olmak üzere bulunduğu yerlerden

gelen onlarca Emekçi Kadın'ın katılımıyla gerçekleşti. Kurultayda kadın emeği sömürüsü, kriz, savaş, faşizm, ulusal baskı, gerici politikalar, işçi kadınların hakları, sendikal mücadele, örgütlenme gibi birçok konu konuşuldu. "Kadın Emeği", "Genç Kadın", "Şiddet ve Savaş" başlıklı oturumların ardından, kadınların gücünü ortak taleplerle yükselteceği ve öz örgütlülüklerini birleştirerek, kadınların kurtuluşu için mücadele zeminlerini ortaklaştırarak yürüyecekleri "Güçlü bir kadın hareketini nasıl öreceğiz?" sorusu etrafında gerçekleşen forumda birlikte mücadele ettiğimiz kadın örgütlerinin, farklı alanlarda çalışma yürüten kadınların katılımıyla tartışmalar gerçekleşti.

Örgütlenmeye dair kararların alınmasıyla devam eden II. EKK, Emekçi Kadınlar'ın temel örgütlenme şekli olan komitelerin planlanmasıyla devam etti. Bulunduğu her alanda komite kurma hakkına sahip olan Emekçi Kadınlar, komite temsilcileri aracılığıyla il temsilcilerini belirledi.

Emekçi Kadınlar'ın önümüzdeki dönemin pratik ve teorik faaliyetlerinin planmasından, örgütlenmesinden ve denetlemesinden yükümlü dönem sözcüleri belirlendi.

İşçi ve emekçi kadınların mücadelesini büyütmek, grev ve eylemleri güçlendirmek ve sınıf mücadelesini daha güçlü bir şekilde örgütlemek amacıyla işçi ve emekçi kadınların sınıf mücadelesini örgütlemek üzere farklı meslek kollarında çalışan

"Güçlü bir kadın hareketini nasıl öreceğiz?"

"Kadın özgürlük mücadelesi bu ortaklaşma ile dünyanın neresinde olursa olsun, bütün kadınların kurtuluşunu hedefler."

kadınların katılımıyla İşçi-Emekçi Komitesi kuruldu.

Yine özgün sorunları bulunan genç kadınların örgütlenmesinin daha da hızlanması için var olan Genç Kadın Komitesi güçlendirildi.

Emekçi Kadınlar'ın örgütlenme için bir araç haline getirdikleri ve kadınların kendilerini her konuda geliştireceği Marksist Kadın Akademisi'nin, yeni dönemde çalışmalarını sürdürme kararı alındı.

İşçi, genç, ev emekçisi, öğrenci birçok emekçi kadının üretimlerinden oluşan Dünyaya Başkaldırıyoruz dergisinin önümüzdeki dönemde belirlenen periyotlarla çıkarılması kararı alındı.

Mücadelenin enternasyonal yönü de ele alınan kurultayın ikinci gününde hem içinde bulunduğumuz uluslararası kadın örgütlerine sunulacak öneriler, hem de ilişkilenebilecek kadın örgütleri konuşulurken bu alanda yapılacaklar ile ilgili olarak da var olan komitenin desteklenmesi üzerinde duruldu, bu alanda yapılacaklarla ilgili planlamalar yapıldı.

Kurultay boyunca yapılan tartışmalar ve değerlendirmeler gösteriyor ki; kadınların bugün yaşadığımız koşullar altında sorunları erkek egemenliğin toplumsal normlarında ve kadınları emek, beden ve kimlik üçgeninde tahakküm altında tutan sömürü düzeninde artmaktadır. Kadın özgürlük mücadelesi bu ortaklaşma ile dünyanın neresinde olursa olsun, bütün kadınların kurtuluşunu hedefler. Bu bağlamda kadın mücadelesinin sınırları aşan ve birbirine dokunan, ortak deneyimleriyle gelişen ve birleşik biçimde yürüyen enternasyonal mücadele zeminleri geliştirilmeli ve güçlenmelidir. Dayanışma ve birlikte mücadeleyi sürdürebildiğimiz bir alan olan Dünya Kadın Konferansı'nın bir parçası olan Emekçi Kadınlar, evler sokaklara, şehirlere taşarak sınırları aşan, yerküreyi kıta kıta sarsan, vurduğumuz benzer zincirleri parçalayan kadın mücadelesini birleşik bir biçimde sürdürmenin önemiyle uluslararası alanda çalışmalarını geliştirmeyi hedeflemektedir.

Yeni bir çağın dönümündeyiz. İnsan hayatı, bedeni, emeği dahil her şeyi alınıp satılan bir meta haline getirmiş kapitalist düzen çürümenin, yozlaşmanın içerisinde sonunu getirmek üzere son çırpınışlarını yapar-

ken kadınlar yeni ve özgür bir yaşamın umudunu büyütüyor, kadınların özgürlüğünün bütün bir toplumun özgürlüğü olacağı bilinciyle yürüyor. Tarihin en uzun savaşını veren biz kadınlar, kurtuluşumuz için bütün koşulların hazır olduğu bu süreçte tam ve eksiksiz özgürlüğümüz için güçlenerek geliyoruz!

Emekçi Kadınlar olarak kurultay hazırlık sürecinde yürüttüğümüz tartışmalar sonucunda, Emekçi Kadınlar'ın yeni dönem çalışmalarına yön verecek çalışma ilkeleri de belirlendi. Her bir kadının satır satır tartışarak şekillendirdiği metin kurultayda ele alındı ve son haline getirildi. Emekçi Kadınların Çalışma İlkeleri'ni sizlerle paylaşıyoruz:

Emekçi Kadınlar'ın Örgütlenme ve Çalışma İlkeleri

Temel İlkeler

Emekçi Kadınlar, anti-kapitalist, anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-şovenist temelde mücadele eder. İşçi, emekçi, genç tüm kadınların katılımına açıktır.

Emekçi Kadınlar, özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla başlayan kadının ezilme-sömürülme biçiminin ancak ve ancak sosyalizm koşullarında

çözüm olanaklarına kavuşacağı bilinciyle kadınların ataerkilliğin tarihi boyunca maruz kaldığı cinsel, ulusal ve sınıfsal sömürsünü tarih sahnesinden silmek üzere mücadele eder.

Emekçi Kadınlar, kadının tarihsel konumunun toplumsal ve sınıfsal bir mesele olduğunun bilincindedir. Toplumun her kesimine işlemiş erkek egemen anlayışın yarattığı her türlü ayrımcılığa ve kadın düşmanlığına karşı mücadele eder. Toplumsal bir sorun olan kadın sorununu çözenin toplumun yükümlülüğü olduğunu bilir, ama aynı zamanda kadınların asıl özne olarak bağımsız bir kadın örgütlülüğü ile mücadele vermesinin zorunluluğunu ve faaliyetin asıl motor gücünün kadınların öz örgütlülüğü olduğunu savunur.

Emekçi Kadınlar, çalışmalarını her türlü burjuva ideolojisinden ve örgütlenmelerinden bağımsız yürütür. Maddi ve manevi olarak dayandığı tek güç kadınların kendi öz örgütlülüğüdür.

Örgütlenme

Emekçi Kadınlar komiteler şeklinde örgütlenir. Emekçi Kadınlar'ın ilkelerini benimseyen her kadın, bulunduğu alanda bir komite kurma hakkına sahiptir.

Emekçi Kadınlar bulunduğu tüm alanlarda, meslek kollarında, mahallelerde, okullarda vb. her türlü örgütlenme aracını kullanarak tüm işçi, emekçi, genç kadınlar ile birlikte faaliyet yürütebilirler.

Yürütme

Her sene başında merkezi yapılacak Emekçi Kadın Kurultayı; Emekçi Kadınlar'ın asıl karar mekanizmasıdır.

Her komitenin, komitedeki kadınlar tarafından gönüllülük

esaslı adaylar arasından seçilecek bir temsilcisi bulunmalıdır. Bu temsilci komitedeki diğer kadınlar ile aynı hak ve görevlere sahiptir.

Emekçi Kadın Komitelerinin temsilcileri senede bir, ortak yapılacak Kurultay'dan en az üç ay önce seçilir.

Komitelerin temsilcileri yürütmeyi oluşturacak il temsilcilerini belirler, il temsilcileri her 3 ayda bir toplanır.

Kurultay her ildeki gönüllü emekçi kadınlardan oluşan bir hazırlık komitesi ile örgütlenir. Her kurultayın teması, kesin tarihi, organizasyonu dönemsel seçilecek bu komite ile örgütlenir.

Kurultay tüm emekçi kadınların katılımına açık olacaktır. Kurultayda alınacak tüm kararlarda komitelerdeki her emekçi kadın oy hakkına sahiptir. Böylelikle her emekçi kadının iradesi doğrudan kurultaya taşınır.

Kendini öneren ya da önerilen adaylar arasından iki kadın her kurultayda il temsilcileri tarafından dönem sözcüsü olarak seçilir. Dönem sözcülüğüne aday olan kadınların bir komitede çalışma yürütüyor olması gereklidir. Dönem sözcüleri her il temsilcisinin olduğu yürütmenin doğal üyesidir. Seçilen dönem sözcüleri

bütün bir senenin pratik-teorik faaliyetlerini merkezi olarak denetleme ve raporlamakla yükümlü olacaktır.

Eğitim

Emekçi Kadınlar, örgütlenme ve eğitim konusunda ilkeleri çerçevesinde her olanağı kullanır. İhtiyaç dahilinde, online ya da yüzyüze eğitimler yapılabilir. Her çeşit içerik ve biçimde ajitasyon ve propaganda araçlarını üretebilir ve kullanabilir.

Emekçi Kadınların bugüne kadar kendilerini her türlü konuda eğitebileceği bir imkan sunan Marksist Kadın Akademisi, tüm kadınların eğitime erişebilmesi adına merkezi olarak yüz yüze ve çevrimiçi yapılmaya devam eder. Akademinin çalışma takvimi, tartışacağı konular ve her türlü teknik altyapı işleri belirlenecek bir komite ile yapılır. Bu komite çalışmak isteyen gönüllü tüm kadınlara açıktır.

Akademinin programı merkezi olarak belirlenir, ancak aynı zamanda her komite kendine ek eğitim çalışmaları koyabilir.

Emekçi Kadınlar pratik-teorik tüm konularını tartışabileceği bir yayına sahiptir. 3 aylık periyotlarla hazırlanan Dünyaya Başkaldırıyoruz

Dergisinin yayınlanması gönüllü emekçi kadınlardan oluşacak bir yayın ekibinin sorumluluğundadır. Derginin en temel işlevlerinden biri, faaliyet içindeki tüm emekçi kadınların kendi üretimlerini bir araya getirmek, bu sayede farklı alanlarda faaliyet yürüten emekçi kadınların bakışını ortaklaştırabilmektir.

Dergiyi kadınlara ulaştırarak örgütlenme faaliyetinin bir parçası haline getirmek tüm emekçi kadınların sorumluluğundadır.

Enternasyonal İlişkiler

Kadınların enternasyonal birliği ve dayanışması için kadın örgütleriyle ilişkilendirir. Emekçi Kadınlar, bu ilişkilendirmelerden biri olan Dünya Kadın Konferansı'nın (World Women's Conference / WWC) bir parçasıdır.

Enternasyonal kadın çalışmalarını takip etmek, bir parçası olabilecek kadın örgütlenmeleri hakkında tartışma yürütmek her emekçi kadının gündeminde olmalıdır.

Dallarımızdan umutlar, sevinçler, özlemler, aşklar, hüznler, isyanlar, dilekler sallanır... Ancak hiçbir özlem ve dileğimizi tanrıların merhametine bırakmamakla tanınır ve ayrılırız Anadolu'nun dilek ağaçlarından...

Fırtınanın şiddeti altında, uzayan kış günlerinin vurduğu dallar kırılıp gitse de, hiçbir güç, özünde ömürlerimizin dolandığı ve birbirine gelecekle bağlanmış bu çok dallı ağacı yerinden sökemez, çünkü toprak da biziz....

Hayatın, kavganın öznesi ve nesnesi yoksul, emekçi, devrimci kadınlarız....

